

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 Din, pol leta 18 Din, četrt leta 8 Din. Izven Jugoslavije 64 Din. Naročnina se pošlje na upravništvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Tel. interurban 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštne proste. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana 10.603. Telefon interurban 113.

Radič lovi duše in kroglice.

Stjepan Radič je izdal volilni proglas, naslovljen — »slovenskemu, hrvatskemu in srbskemu narodu in vsem narodnim manjšinam, zlasti pa celokupnemu kmetkemu ljudstvu«. Krog naslovljencev je tako obširen in obsežen, da se ne da lahko dopolniti in pomnožiti. Naslov pa je tudi vse, a vsebina nič.

Vsem tem, do katerih se Radič obrača, ne zna povedati nič pametnega, nič stvarnega. Za nje nima nobenega programa. Program, to je najslabša stran Stjepana Radiča. On nikdar ni imel izraznega in točnega programa. Njegov seljaški (kmetški) program je vedno bil samo kopica demagoških fraz (besed), praznih obljub in grdih zabavljic na pokvarjeno gospodo. Točno določenih načel Radič nikdar ni imel. Ako je Radič doslej svojemu hrvatskemu narodu ostal na dolgu s pravim programom, se je še manj čuditi, da nima nobenega programa ne za srbski in slovenski narod, ne za celokupno kmetško ljudstvo, ne za narodne manjšine.

Radičev volilni proglas je tako zelo suh in suhoparen ne samo radi netečne vsebine, marveč še bolj radi tega, ker v njem manjka tistih masnih ovirkov, s katerimi Radič navadno zabeli tisto politično godljo, ki jo ponuja svojim poslušalcem na Hrvatskem. Ti masni ovirki so zabavljanja o pokvarjeni gospodi. V volilnem proglasu teh ovirkov ni. Ali je bil Radič takrat, ko je sestavljal ta proglas, med pokvarjeno gospodo, ki je preprečila, da so one masne zabavljice izostale? No, kar je Radič to pot opustil, to pridno nadomešča nepokvarjeni gospod Albin Prepeluh, ki v »Kmetškem listu« jaše Radičevega konjička ter se z njim junaško zaletava v »pokvarjeno gospodo«.

Brez ovirka Radič vendar ni pustil svojega proglasa. Zabelil ga je z zabavljicami proti »cincarjem«, ker je menil, da bi s takšnimi ovirki mogel privabiti in pridobiti srbske kmete. Kaj so cincarji, ki hrvatskim in slovenskim kmetom po večini neznano in zato jim bo bistvo Radičevega proglasa nerazumljivo. Kaj so cincarji? Neka mešanica slovenske, rumunske, grške in ciganske krvi, in ta mešanica tvori beogradsko gospodo. »Radikali«, tako pravi Radič, »so cincarska stranka, a demokrati polcincarska stranka.« Pozneje imenuje tudi demokrate cele cincarje, kakor so radikali, in poziva narodne manjšine, da pristopijo njemu ter mu pomagajo pometati z državnega voza cincarske kočijaže.

Radičevega zabavljanja proti cincarjem ne bo nikdo vzlet resno, ker je dobro znano, da je Radič z radikalno stranko, ki mu je glavna cincarska stranka, dve leti sodeloval v vladi. Ali ni torej v polnem obsegu odgovoren za dejanja te cincarske vlade kot socincar? Bil je čas, od koledarja je preteklo komaj pol leta, ko je Radič poveljeval veliko radikalno stranko ter jo koval v zvezde. Takrat je bil z njo v vladi. Ko pa so ga radikali radi njegovega vetrnjaštva in radi njegove neukrotljive brbljivosti vrgli iz vla-

de, jih naenkrat psuje kot cincarje. Ali so tudi tisti srbski kmetje, ki so pristaši radikalov (in teh je dozdej velika večina), cincarji? Ali so tisti številni kmetški poslanci, ki so bili člani radikalnega kluba, tudi cincarji? Z zabavljanjem na cincarje bo Radič imel ravno toliko uspeha, kakor s svojimi zabavljicami o pokvarjeni gospodi. Zabavljanje in psovanje sploh ni dokaz in ne more nikdar nadomestiti stvarnih razlogov. Kdor psuje, ta je izgubil.

Bolj kakor Radičeva zabavljanja nas zanima, kaj Radič v svojem proglasu govori o Slovenceh. O nas reče: »Vas je eden milijon. Toda mi Vas spoštujemo in cenimo za tri milijone.« Potemtakem bi 1 Slovenec veljal za 3 druge. Tako govori Radič pred volitvami, kadar lovi, kakor on pravi v proglasu, ne volilne kroglice, marveč dušo ljudstva. Kako pa govori o Slovenceh, kadar ni volitev?

Znano je, da Radič kaj rad govori o kranjskih magaricah, kar se nanaša na magaree ne samo kranjskega, marveč splošno slovenskega izvora. Na zborovanju na Krškem 23. avgusta 1925 je razžalil slovensko duhovščino, ko je rekel: »Draga brač! Vi imate dobrih duhovnikov. Od stotine jedan, ili niti jedan!« To je bila grda žalitev slovenske duhovščine. Radič je šel še dalje. Lansko leto 25. jul. je Radič imel govor na Grobnickem polju v Hrvatskem Pri morju. Govoril je o takih, ki hodijo zgrbljenih hrbtov; takih ljudi Srbi ne ljubijo, marveč jih pogazijo. Ako bi Srbin hotel biti zgubljen, bi ostal pod Turki. »Kriviti hrbte«, tako je nadaljeval Radič, »znajo Slovenci, zato pa je tudi pol milijona Slovencev odšlo pod Italijo«.

To je bilo nečuvno razžaljenje slovenskega naroda, kateremu je Radič očital, da je narod zgrbljenih hrbtov, suženjskega duha. »Slovenski Gospodar« je to grdo sramotenje slovenskega ljudstva ostro zavrnil ter je dne 5. avgusta 1926 zapisal te-le besede: »Proti vam, gospod Radič, ne bomo branili časti slovenskega naroda. Obračunali pa bomo s tistim slovenskim priveskom Vaše stranke, ki so se nekaj imenovali samostojni kmetijci, zdaj se imenujejo slovenski kmetijci, v resnici pa so vaši politični hlapi. S temi vašimi agitatorji in priganjači, ki sedaj hodijo po raznih krajih Slovenije, bomo obračunali, ko pridejo med nas. Pokazali jim bomo, da nismo ljudje zgrbljenih hrbtov, da nočemo biti sužnji nobene hrvatske stranke, pa magari da se imenuje seljačka stranka. Slovenci smo, ponosni na svojo čast in svoj pomen!«

Te besede, ki jih je naš list zapisal pred letom dni, zadobivajo popolno važnost ter morajo oživeti te dni, ko prihaja Radič med Slovence, da lovi, kakor pravi, dušo naroda, a ne volilne kroglice. Naj Radič dobro zna: duša našega naroda je poštena, slovenska, krščanska. Ta duša se ne da zastropiti od velikega političnega otrovnika hrvatskega ljudstva. Zato pa Radič s svojim slovenskim priveskom ne bo v Sloveniji dobil volilnih kroglic.

življenje imeti. Mrlič ne more mrliča obuditi. In v Božidarju Raiču je živela narodna zavest in plamtela ljubezen do slovenskega in slovanskega rodu že izza mladih let njegovih.

Raič kot pisatelj.

Kot učenec latinske šole v Varaždinu (1838—1844) in modroslovja v Zagrebu (1844—1846) je živel v ozračju ilirstva ter se navdušil za idejo književne skupnosti Slovencev in Hrvatov, kateri je ostal zvest do smrti. Kot bogoslovec na graški bogoslovni (1846—1850) se je v počitnicah zlasti l. 1849 sestal s Stankom Vrazom, polirijem Slovencev, ki ga je navduševal za rodoljubno delo med slovenskim ljudstvom. V slavnostnem govoru na Vrazovi svečanosti v Cerovcu 8. septembra 1880 je Raič praznoval Vrazove zasluge ter rekel: »Čisti kan Vrazu je bil, krajšim potem dovesti nas Slovence v vilinski raj sloge jugoslovanske«.

V tem je tudi razlog, da je Raič izpočetka pisal »ilirski« ali »jugoslovanski«, pozneje pa se je oprijel čiste panonske slovensčine, kojo je oblikoval v krepak in jednat slog, ki je našel dosti hvale. Bil je tudi velik častilec staroslovensčine, na koje podlagi se je trudil sestaviti vseslovanski jezik (»Zora, jugoslovanski zabavnik za godinu 1853, v spisu »Uvod v slovnica vseslovanske«). Sedemnajst let pozneje je uvidel, da je nemogoče ustvariti skupnega jezika vseh Slovanov, ker so slovanski narodi v svojih različnostih preveč napredovali ter imajo lepo razvita slovnica. Zato je menil, da se naj štiri slovanska narečja priznajo kot samostalna in književna: rusko, poljsko, češko in jugoslovansko, med temi je napraviti prijateljsko zvezo. Kar se tiče jugoslovanskega narečja, je Raič mislil, da moramo Slovenci se nagibati k jugoslovanskemu središču, v Zagreb, Bolgari pa v Beograd: »Kadar oboji onamo dospeljemo, gotova je slovstvena edinost jugoslovanska«.

Kljub svoji jugoslovanski orientaciji Božidar Raič ni omalovaževal slovensčine kot književnega jezika. Izjavil je nasprotno, da ne sme nikdo od nas zahtevati, da že sedaj popustimo od svojega jezika; mi moramo narod omikati in doseči, da bo vsak na Slovenskem kruh troseči uradnik in učitelj dobro znal slovenski, in potle še smemo misliti na daljni napredek«. Na Modrinjakovi slavnosti v Središču 25. septembra 1881 je priporočal in naglašal, da je treba netiti in razplamenjevati ljubezen do slovenske domovine, osobito pa »do lepega slovenskega jezika, kateri je duša narodu, zrcalo običajev, merilo uma, duše in

Za resno gospodarsko delo.

Dopis z dežele.

V povojni dobi so prvaki obljubljali lahkovernim ljudem raj na zemlji, ako se bodo posluževali njihovih receptov in zdravil. Tako je n. pr. samostojna kmetška stranka obljubljala mleko in med, polne mize in čaše, ako se bodo kmetje podvrgli njihovim volilnim geslom. Radič je proglašal edino zveličavno republiko brez davkov in žandarjev, Žerjav in demokrati pa so hoteli osrečiti uboge Slovence z državnim edinstvom na špici bajonetov.

Gospodarstvo pa je propadalo! Ali je komu znano, da bi Radič ustanavljal posojilnice in hranilnice, mlekarske, vinarske in druge zadruge, zadrudne zveze itd. v Krekovem smislu?

Ni čuda, da je pri takih razmerah začel kmet lezti v dolgove, da se je delavcem podražil kruh, da je obrtnik izgubljal zaslužek, da je trgovina in industrija prišla na rob propada. Vseh slojev se je že loteval obup, posebno ko so se v zadnjem času še zaznale in razgalile razne koruptijske afere. Uradniki so postali malodušni in najbolj vneti patrijoti so začeli majati z glavami: kam plovemo? Kje leži krivda? Ali nismo dobri državljani že od nekdanj? Ali ne delamo od zore do mraka?

Vsak posameznik se je zavedal reka sv. pisma: In v potu svojega obraza si boš služil vsakdanji kruh, ter je garal in garal. Ni tožil radi dela in truda, toda nazadnje je obupal nad uspehom dela in truda, ker ni videl nikjer zelene vejice upanja v lepšo bodočnost. Uboga seničica, ki zleti tisočkrat iz gnezda, da zadosti lačnim kljunčkom, ima zvečer vsaj to zadovoljnost, da je zadostila potrebam svojega zaroda, ki bo zdrav, krepak in veselo gledal v solnce. Mnogi družinski oče pa ni legel spat ob pozni uri z istimi občutki.

Tudi organizacije naših gospodarskih in pridobitnih slojev ne vedo ne kod ne kam. Sklenjene trgovske pogodbe z drugimi državami niso zadovoljile nikogar. Morda so koristile eni ali drugi osebi, splošnih smernic naše gospodarske ekspanzivnosti in naših potreb pa niso zadele. V gospodarskem življenju je zavladalo mrtvilo. Trgovska, obrtna in industrijska zbornica bolega na baciču, ki ni inficiran po naravni gospodarski krizi — vis major; naša Kmetijska družba je padla v brezdelje radi napačnih nazorov o pravem cilju za kmetški dobrobit; zadrudne in obrtne zveze s tisoči in tisoči članov imajo vezane roke. Kako globoko je segal ta gospodarski razpad, pričajo celo naše najnižje celice — podeželske občine. Malodušnost ni znak kreposti!

Upajmo, da bodo sedajne volitve razčistile smrdljivo ozračje. Da se bo združilo vse, kar misli resno na gospodarskem polju. Dovolj je bilo demagoških fraz, dovolj besedičenja, dovolj trpljenja. Na političnem polju se kaže nova zarja. Hitimo ji nasproti — vsi, ki imamo srce za resno gospodarsko delo.

Božidar Raičeva stoletnica.

(Govor narodnega poslanca dr. Hohnjeca 24. jul. t. l. povodom odkritja spominske plošče na Raičevem rojstnem domu.)

Veliki narodni prosvetitelj škof Anton Martin Slomšek je v »Drobtinica« l. 1862 objavil spis »Slava rajnim rodoljubom in utemeljiteljem našega slovstva«, ki ga začne s temi besedami: »Hvaliti svoje rajne dobrotnike, povzdigovati njihova lepa dela in znamenite zasluge nam je ravno toliko dolžnost, kakor posnemati njihove slavne zgleds. Kdor ne časti svojih slavni prednikov, ne zasluži biti njih vrli naslednik. Hvalimo torej, dragi prijatelji, sloveče može, rodoljube naše, ponavljaje njihov spomin!«

Letos obhajamo stoletnico rojstva takšnega »rodoljuba našega«, rojenega 9. februarja l. 1827 na Žvabu v župniji sv. Tomaža. Tega rodoljuba je že kot 25letnega mladega moža pohvalil sam Slomšek, ko mu je l. 1851 poklonil po češkem izvirniku prirejeno delo »Temelji ruskega jezika«. Slomšek se mu je v posebnem pismu za ta dar, ki ga imenuje »delo izvrstno«, lepo zahvalil ter dostavil željo: »Daj Vam Bože mili ljubo zdravje in moč še mnogo lepega in koristnega izgotoviti za slavo naroda našega.«

Ta naš rodoljub je Božidar Raič. Kar mu je škof Slomšek želel kot 25letnemu možu, to je on v svojem življenju storil in izvedel: mnogo lepega in koristnega je izvršil za slavo naroda našega.

Raič je bil preverjen, da slava slovenskega naroda ni v številu njegovih članov niti v njegovi gospodarski ali politični sili, marveč v njegovi narodni kulturi, ali, kakor so se rodoljubi takrat izražali, v narodni omiki. Slomšek je propovedoval veliko važnost »zveličanske narodne omike«, za koje »bodi prava vera luč, materin jezik pa ključ«. V tem smislu je tudi Raič pozdravil Slomška ob preselitvi škofijskega sedeža v Maribor l. 1859 v imenu podravskega in pomurskega Slovencev s pesmijo, sestavljeno v šestomerih in objavljeno v »Novicah«, v kateri med drugim pravi:

»Delo težavno sadu prinašalo bode obilo:
Vrlim Slovencev kazalo poti v nebeske višine
In dajalo moči krepavo občneje omiki.«

Kulturne moči so v ljudstvu bile še speče. Treba jih je bilo buditi. Tak buditelj je bil Božidar Raič. Kdor hoče drugega prebuditi k narodnemu življenju, ta mora sam to

narodnih lastnosti«. In v slavnostnem govoru na proslavi Miklošičeve sedemdesetletnice v Ljutomeru 2. septembra 1883 je vzkliknil: »Slava krasnemu jeziku slovenskemu!«

Iskreno in goreče slovansko rodoljublje je v njem tudi rodilo in hranilo vsmo za Ciril-Metodovo idejo. Že v II. letniku »Jugoslovanske Zore« je objavil spis o »Cirilu in Metodu, prvih veroučiteljih slovanskih«. Ta spis končuje z besedami: »Bratje slovanski! Bodi nam vselej mil spomin na prva veroučitelja slovanska, naj nam služita za zgled v mnogoterem oziru. Ostanimo verni po njunem zgledu veri in narodu svojemu, da potomcem pripravimo ugodnejši in udobnejši položaj«. Ko se je deset let pozneje (1863) z velikim sijajem v Mariboru praznovala tisočletnica Cirila in Metoda, je bil Raič presrečen. Proti koncu svojega življenja se je trudil, da bi češko knjigo o Cirilu in Metodu, sestavljeno na podlagi najnovejših raziskovanj, priredil v slovenski izdaji. Ta njegova knjiga pa ni zagledala belega dne.

Raičovo pisateljstvo je bilo mnogostransko, največ se je bavil z jezikoznanstvom in z zgodovino. S knjigami, s spisi in članki po raznih znanstvenih in političnih časopisih je vršil nalogo narodnega učitelja in buditelja. Svoje narodno-buditeljsko delo pa je še odličneje izvrševal z živo besedo.

Raič kot narodni buditelj.

Božidar Raič je bil rojen govornik, mož velikega in krepkega stasa, močnega glasu in plamtela zgornosti. Slovenija ni imela dosti govornikov, ki bi se mogli z njim primerjati. Med ljudskimi govorniki zavzema v našem narodu mesto med prvimi. Ljudstvo je kar viselo na njegovih ustnicah. Njegova domača beseda je užigala, je ljudi ganila, očarjala, pretresala. Največje govorniške uspehe je želel na ljudskih taborih. O navdušenju, ki ga je n. pr. vzbudil njegov govor na taboru v Ormožu, poroča dr. Josip Vošnjak v svojih »Spominih« to-le: »Bil sem na mnogih taborih in shodih, pa takega splošnega navdušenja, kakor pri tem govoru, nisem doživel. Po govoru smo ga drug za drugim objemali in solze so nam silile v oči. In zdaj smo zapazili in tudi Božidara opozorili, da mu kri kaplje od desne roke. Iz deske na odru je žrebelj mohl, s katerim se je ranil na roki, ne da bi to čutil v svoji navdušenosti.« (»Spomini«, II. zvezek, str. 80.)

Tabori so bili najslajnejša manifestacija probujajoče se narodne zavesti med Slovence in zato jih smemo imenovati najlepšo dobo narodne politike. Pobuda za njihovo

Da bomo nasprotnike poznali.

Kaj bomo vrgli med staro šaro!

Uboga »Domovina« študira, kaj je SLS že vse vrgla med staro šaro. Seveda: avtonomijo, boj za vero, slovenstvo, sploh vse, kar je imela. Avtonomije nismo vrgli med staro šaro, ker se v oblastnih skupščinah borimo za njo in to precej uspešno, kljub temu, da demokrati javkajo po Beogradu: Ne dati Sloveniji toliko pravic! — Boja za vero nismo opustili, to je dokaz, da bomo še bolj odločno nastopili zoper brezverske slovenske liste in stranke, pa zoper radičevce in Puelja, ki je veronauk odpravljal, naš minister pa ga je zopet vpeljal! — Slovenstvo smo vrgli proč, zato ker nas demokrati zmerjajo, da vidimo samo Slovenijo. — Pač pa je nekaj tukaj, kar bo pa res SLS morala vreči med staro šaro in to je — demokratska, Zerjavova stranka. To pa se mora zgoditi — dne 11. septembra t. l., ko bodo volitve!

Napad na šole!

Kdo je napadalec? »Domovina« piše, da SLS. Kdo brani? Seveda SDS. O jej, to je vendar tista SDS, ki je pošteno učiteljsko tako preganjala, to je vendar tista SDS, ki je po svojih zaupnikih skrbelo, da so se vzgajali — Sokoli in orjunaši, ne pa učitelji na učiteljski v Mariboru, kjer so bile zato preiskave in prestave. To je tista SDS, ki je vedno stavila predloge za razkristjanjenje naših šol, ki je dala preganjati katoliške katehete itd. Uboga šola, če bo imela takega zaščitnika! Bo morda že se tudi za nadalje morala SLS boriti za pravico naših šol!

Nerednosti v denarnih zavodih.

Nasprotniki, posebno demokrati, stikajo kolikor le morejo, da bi kje našli kak nered v kakem našem denarnem zavodu. In če najdejo kako malenkost, kjer ne gre niti za toliko, kolikorkrat se »Domovina« le v eni številki zlaže, pa že razbobnavajo, kar morajo. Pa kaj določnega nič ne povedo, se namreč ne sploščajo, je boljše samo namigavati. Ker pa jim ta žilica le ne da miru, jih bo treba pa temeljito povprašati: Kdaj boste pa povrnili tistih 50,000,000 slovenskih vlog, ki ste jih spravili skozi Slavensko banko? To odgovorite, vi princji Slavenske banke!

Socijalisti postavljeni na laž.

V oblastni skupščini je poslanec socijalist Petejan izrekel tako laž, da ga je veliki župan moral popraviti. Ker so vsi nasprotni listi tako debelo podčrtano priobčevali, da je ministrski predsednik Vukičević res govoril delavcem in železničarjem, naj opustijo hujskaško politiko, smo tudi mi mislili, da smemo res tem poročilom verjeti. Kajti prav bi res bilo, da se to socijalistom vsaki dan pove. Sedaj se je izkazalo, da so se socijalisti kar na celem izmislili ono stvar. S tem so pa dobili tudi javen žig, da jim je resnica — španska vas, laž pa tako blizu kot klobuk ali srajca!

Socijalisti se kavsajo med seboj.

Delavskih voditeljev je toliko, da ne morejo vsi na vrsto kot kandidatje. Zato se pa skregajo, pa naredijo kar po več strank. Pri taki politiki ima seveda delavec velikanski dobiček, saj s takimi ljudmi gre vedno rakovo pot. Toliko časa je proletarec, da pride do Kristanovega položaja, potem pa je socijalistični buržuj. Smo zelo radovedni, kako bo to zgedelo pri teh socijalističnih voditeljih, ki hočejo vsi »narnaprejši«!

Naši socijalisti pozdravljajo dunajske!

Na Dunaju so socijalisti povzročili oni strašni upor, ki je povzročil pravo vojno — mnogo mrtvih in težko ranjenih, ki je napravil težko gospodarsko škodo. Naši socijalisti ob tej priliki niso imeli drugega posla, kakor da so po-

prireditvev je prišla od voditeljev štajerskih Slovencev, ki so v tej dobi narekovali smer narodnemu delu. Uvideli so, da politiziranje po čitalniških prostorih ne zadostuje več, da je treba po češkem vzoru torišče političnega udejstvovanja razširiti ter ljudske množice pritegniti k postavljanju in uveljavljanju slovenskega narodnega programa.

Glavna točka ljudskih taborov je bila Zedinjena Slovenija. Ta ideja sega nazaj do Napoleonove Ilirije (1809—1813), ki je združevala slovenske dežele — razen Štajerske in vzhodne Koroške — s Hrvaško do Save in z Dalmacijo. Revolucionarno leto 1848 je to idejo formuliralo kot slovenski narodni program, ki je zahteval, da se vse pokrajine, kjer stanujejo Slovenci, torej Štajerska, Koroška in Kranjska ter Primorska, kakor tudi zemlja beneških in ogrskih Slovencev, združijo v eno upravno skupino z imenom »Slovenija«, ki naj ima svoj zakonodajni zbor v Ljubljani. Na tem zboru se naj razpravljajo in sklepajo vsa vprašanja, ki se tičejo narodnega življenja Slovencev, — državne zboru na Dunaju, v kojem bodo imeli zastopnike vsi narodi, pa so pridružane vse stvari, ki so avstrijskim narodom skupne. Za slovenski jezik se zahteva enako pravica v šoli in uradu; slovenščina naj ima v slovenskih krajih iste pravice, kakor nemščina v nemških; zahtevajo se slovenske šole od najnižjih do najvišjih, to je do slovenskega vseučilišča s sedežem v Ljubljani.

To je bila prva in poglavitna točka, o koji se je razpravljalo in sklepalo in za koje se je navduševalo na vseh taborih, ki so se tekoma štirih let (1868—1871) vršili po vseh slovenskih pokrajinah, po Štajerskem, Koroškem, Kranjskem in Primorskem, in na katerih je bilo na tisoče udeležencev (največ v Vižmarjih pri Ljubljani, kjer se je zbralo nad 30,000 ljudi). Glavnih taborov je bilo 18: 1868. l. 3, 1869. l. 5, 1870. l. 8, 1871. l. 2. Potem je vlada tabore prepovedala.

Na Štajerskem so bili naslednji tabori: v Ljutomeru in Zalcu l. 1868, v Sevnici in Ormožu l. 1869, pri Kapeli blizu Radgone l. 1870. V Ljutomeru je Božidar Raič 9. avgusta na taboru, ki je bil prvi vseh slovenskih taborov, množici kakšnih 7000 ljudi govoril dvakrat, najprej o šolskem vprašanju, potem pa o »Zedinjenem Slovenskem«. Eden mesec kasneje (6. septembra) je na taboru v Zalcu pred poslušalci, ki se jih je cenilo na 15,000 oseb, govoril zopet o šolah. Rekel je med drugim: »Šola je neka vsemo-gočnost. Ako je stari modrijan Arhimed rekel: Dajte mi prostor zunaj zemlje, in jaz jo bom iz njenih tečajev vzdig-

slali telegram dunajskim socijalistom kot znak svoje solidarnosti, to se pravi, da se pač skladajo z njimi. Pošteni delavci, ali hočete res biti v taki družbi? Ali hočete takim ljudem pomagati do politične moči?

Kaj bodo rekli ljudje?

Radič je dejal, da SLS dela politiko, pa nič ne vpraša, kaj bodo rekli ljudje! Prosimo vas, ali niso tu volitve? Ali ni kroglica glas, ki se ga pozna do Beograda? O, ne boj se, Štefane, slovenski ljudje bodo rekli, da ima SLS prav, tebi pa bodo dali laufpas iz Slovenije!

»Kmet — kmeta«,

to je geslo radičevcev. Zato so postavili za nosilca liste Radiča, ki se je podpisal »književnik«, torej ni kmet. Za volilni okraj srez Šmarje so postavili dr. Novačana, seveda advokata, ki tudi ni kmet! Za okraj Dolnja Lendava in za Ptuj so postavili Albina Prepeluha, socijaldemokrata, bivšega komisarja Trboveljske družbe, da on ni kmet, v seveda vsakdo! Za srez Murska Sobota so postavili hrvatskega advokata dr. Odiča. Ako vzamete v roke izid zadnjih volitev, boste našli, da so radičevci v teh srezih dobili primeroma precej glasov. Te sreze si je zato »gospoda« obdržala zase. Ostale je odstopila drugim kandidatom, ki si lahko že danes kupijo črno vino, ker bo prišel »Durchfall«! Računajo, da bo izvoljen dr. Odič, Prepeluh in dr. Novačan, morda še učitelj Ivanjšič. Ta račun je sicer prav napačen, a dobro kaže, kako zelo vlečejo radičevci kmeta z onim geslom: Kmet — kmeta!

Volilci SLS

NAŠA SKRINJICA

JE 1 JE

! PRVA !

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Vukičević — Davidovič! To sta zdaj dva sicer si nasprotna moža, vendar v eni in isti vladi. Med obema pa se vrši boj, ki ga nasprotniki sedanje vlade na vsak način hočejo izrabiti. Res je težko, da bi v danih razmerah, posebno v južni Srbiji, ne prišlo do spora med obema, ker mnogi hočejo, da pač pridejo do mandatov z nasiljem, vendar je jasno, da Vukičević tega noče. Zato je tudi dal vsem velikim županom strogo navodilo za to, da varujejo volilno svobodo. Davidovič se je zdaj zaradi tega zopet pomiril.

Dr. Korošec v Beogradu. Komaj da je dr. Korošec prišel v Beograd, že se je raznesla vest, da SLS že zdaj pred

nil, smemo mi reči: Dajte nam narodne šole, in to bo tisti prostor, s katerega si bomo ravnopravnost pridobili in nemškutarijo vzdignili iz tečajev. Naslednje leto je 8. avgusta govoril na taboru v Ormožu. Povdarjal je važnost zahteve po zedinjeni Sloveniji, posebno obširno pa je govoril o važnosti šol in mladinske vzgoje. »Blago srce«, tako je naglašal, »prebrisan in razviti um in zdravo krepko telo delajo človeka srečnega in koristnega sebi in človeškemu društvu«. Obrnil se je do navzoče mladine ter jo je nagovoril: »Mladeži! Narod te postavlja za vernega stražnika svojih pravic, grobov svojih milih očetov in praočetov, da jih ne bo tlačila tujčeva peta, gazila sovražniška noga. Izročil ti je najdražjo dedino, jezik in narodnost, da oboje zvesto in neoskrunjeno ohraniš. Mladeži, oteri in obriši solze materij Sloveniji, povzrokovane od nevednih in nevernih sinov. Prosim vas v imenu slovenskih prednikov, katerim je bela žena že davno postlala pod težko grudo, v imenu vaših roditeljev, kateri vas presrečno ljubijo, želeči vam ugodno bodočnost, v imenu našega zatiranega slovenskega naroda, ki se od vas nadeja pomoči, v imenu matere Slave, da jo razveselite, v imenu vašega poštenja in časti, v imenu vaše boljše bodočnosti. Mladeži, bodi stalno naša, bodi narodna, bodi značajna, nikoli ne popusti od naše slovenske zastave!« Nato je na Raičev poziv mladina s prisego slovesno obljubila, da bo marljiva in delavna na korist svojemu narodu, da bo pravična in poštena ter npravnega vedenja, da bo po zgledih častnih mož branila pravo, istino in svobodo do zadnjega vzdihla, da se bo vselej upirala tujemu in krivičnemu gospostvu nad slovenskim narodom, da hoče iskreno in brez strahu ljubiti dom in rod do črnega groba. Ta veličastni prizor je vzbudil ono splošno navdušenje, katero sem preje omenil po poročilu dr. Josip Vošnjaka.

Na mladino, katero je stalno imenoval »zlato upanje bodoče sreče slovenskega naroda«, je polagal veliko važnost, dobro vedoč, da je preporod naroda nemogoč brez prebujene, umsko in moralno jake mladine. Kot profesor za slovenski in zgodovinski poduk na gimnaziji v Mariboru (1853—1860) je bil mladini več učitelj in skrben voditelj. Ko je moral vsled odloka ministrstva za uk in bogočastje, »da učitelji s takimi (to je slovensko rodoljubnimi) nazori ne morejo službovati na srednjih šolah«, zapustiti priljubljeni mu učiteljski poklic, ni prenehal s svojo skrbjo za slovensko mladino. Kot kaplan in kot župnik pri Sv. Barbari v Halozah (od l. 1860 do l. 1870 kot kaplan,

volitvami vstopi v vlado. Nekateri listi pa pišejo, da ni potrebno, da bi stopila SLS že zdaj v vlado, pač pa se bo to zgodilo po volitvah in bo SLS dala svoje najboljše moči državni politiki na razpolago. Vodilni državni krogi pričakujejo veliko korist za celo državo iz tega, da bo SLS sodelovala v vladi. Nujno pa je, da pride SLS iz sedanjih volitev močna, najmanj tako močna kot do zdaj. Od Slovencev samih je torej odvisno, kolik vpliv bodo imeli pri beograjski vladi. Čim močnejša bo SLS doma, tem vplivnejša bo v Beogradu. Zato se pričakuje v Sloveniji ogromna udeležba pri volitvah.

Volilno gibanje. Vsa politika se sedaj suče okrog volitev. Vse politične stranke so na delu, da uredijo vse potrebno za kandidatne liste. Radikali so se, kakor je videti, že poravnali. Davidovičevci imajo dve skupini. Eno vodi Davidovič, drugo Marinkovič. V volitve gredo složni. Pribeževičevi demokrati naperajo vse sile, da bi prišli z drugimi strankami zopet v zvezo, ker sami so preslabi. Sedaj so se obrnili celo na Davidoviča, naj jih varuje pred volilnim nasiljem. Radič je dejal, da bo veliko pridobil, a o njem gre glas, da če bi dobil od vseh mandatov vse manj enega, vlade ne bo dobil. Pa tudi v splošnem bo nazadovol. Svoj program na celi Balkan je pa že napisal. Manjše skupine morda ohranijo, ali tuintam pridobijo kak mandat, a jasno je, da do vpliva ne bodo prišli. Slovenija je enodušna v tem, da je treba to pot SLS še prav izredno podpreti. Zanj bodo glasovali mnogi taki, ki sicer niso somišljeniki SLS. Tembolj se pričakuje, da bodo zaupniki SLS storili vse, da spravijo vse do zadnjega moža na volišče.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Rumunski kralj Ferdinand, oče naše kraljice Marije — umrl! Dne 20. t. m. je umrl v Bukarešti kralj Ferdinand, oče naše kraljice Marije. Pokojni kralj je bil izredno blagega značaja. Vladal je državo po svoji dobri vesti in veliki preudarnosti, posebno še v težkih dnevih svetovne vojne, v času nemirov, ki jih je povzročila znana odpoved prestolonaslednika Karla na prestol in nasledstvo. Kljub svoji težki bolezni se je še vedno dejansko udeleževal vodstva državne politike. Zdaj, ko je država dobila mečno vlado, je umrl. — Kralja Ferdinanda so pokopali preteklo nedeljo. Pogreba se je udeležil tudi naš kralj Aleksander s kraljico Marijo in mnogo drugih vladarskih članov. Ni pa se smel udeležiti pogreba bivši prestolonaslednik Karel. Bati se je bilo nemirov, ki bi gotovo izbruhnil, ako bi se on zopet pokazal v Bukarešti. Po drugih pa je dal položiti na očetov grob šopek belih rož.

Nov vladar na Rumunskem. Takoj po smrti kralja Ferdinanda se je po vsej Rumuniji proglasilo obsedno stanje, da so se na ta način preprečile demonstracije za bivšega prestolonaslednika Karla. Celo zasebna pisma pregledujejo, da v kali zaduše vsak poskus. Vlada je nato takoj proglasila, da je rumunski kralj princ Mihael, sin princa Karla. A princ Mihael je star šele 12 let. Zato so mu določili poseben svet iz članov kraljeve rodovine in drugih odličnih politikov. V sosvetu je tudi pravoslavni patriarh Christou.

Je-li nevarnost domače vojne v Rumuniji? Za princa Karla se poteguje del vojske in kmetska stranka, ki pa je pri zadnjih volitvah zelo veliko izgubila. Ti njegovi pristasi so ga že pozvali, naj pride v Rumunijo. Težko je verjeti, da bi princ Karl prišel in povzročil domačo vojno. Če pa jo bo, ne bo zmagal ne on in ne njegov sin, oziroma njegova mati Marija, zmagal bo boljševozem, ki se je začel v zadnjem času silno širiti po Rumuniji. Res je država v najtežjem položaju, a mir v Evropi ali na Balkanu s tem še ni v nevarnosti.

pozneje kot župnik) je kljub oddaljenosti od modernih prometnih sredstev našel prilike in sredstev dovolj, da je bodisi z živo besedo, bodisi s spisi in članki budil in dramil, podučeval in vzgojeval mladino, »zlato upanje bodoče sreče slovenskega naroda«.

Raič kot politik.

Za politiko se je Raič zanimal že izza mladih let. Že zarana je stopil na politično bojno polje. Njegov prijatelj, učeni jezikoslovec Caf, mu je to očital ter mu prigovarjal, naj se rajše bavi samo z jezikoznanstvom ter popolnoma pusti politiko. Raič pa mu je odgovoril: »Klanjam se, prijatelj, tvojemu vzvišenemu delovanju, toda če bomo vsi le samo jezikoslovili, čez 20 let tudi ti ne boš več imel slovenščine in Slovencev.«

Svoja politična načela je Raič raztolmačil v posebnem spisu, ki je izšel kot knjižica v Mariboru l. 1869 pod naslovom »K. Havliček Borovsky. Životopis in politični nazori.« V tej knjižici Raič najprej nakratko opisuje življenje in delovanje velikega češkega prvobornika K. Havlička. Opisujoč češke razmere, dostalja željo: »Kamo sreče za nas Slovence, ako bi dotle dognali, da bi ne kakor na Češkem vsak kmet prebiral politični časnik slovenski, ki razpravlja dnevna vprašanja, nego vsaj vsaka vas in občina!« Kot glavno točko narodnega programa Slovencev in kot prvi in poglavitni cilj slovenskega stremljenja označuje Zedinjeno Slovenijo. »Mi Slovenci«, tako povdarja Raič, »moramo na vse kriplje delati, da se brže bolje zedinimo v eno zemljepisno in politično skupino ter da ljudstvo primerno izobrazimo, brez dostojne ljudske omike bi vsi skisnoli.« Iz navedenih besed je razvidno, kako visoko je cenil Božidar Raič ljudsko izobrazbo in omiko. Globoko je bil preverjen, da je samo izobražen narod nosilec veličastnih idej ter da se prva in poglavitna točka narodno-političnega programa slovenskega: Zedinjena Slovenija, ne da oživotvoriti brez izobraženega slovenskega ljudstva, kateremu mora ta ideja prešiniti duha in srce, prodreti v krv in mozeg, da smatra to idejo kot svojo ter se za njo bori kot za svojo življensko zadevo.

Ker je Raič bil pravilnega mnenja, da bi brez dostojne ljudske omike »vsi skisnoli«, se je največ trudil za probujenje priprostega naroda. Za ta namen je potrošil največ gmotnih in duševnih sil in na tem polju je imel tudi največ uspehov. Porabil je vsako priliko, da je ljudstvo zbiral okoli sebe, ga podučeval, bodril in navduševal na lepe

Dr. Seipel — zmagovalec! V Avstriji na Dunaju, kot smo zadnjič obširneje poročali, je revolucija socialistov žalostno končala. Ne-le da niso dosegli svojih zlobnih namenov, s silo vreči vlado krščansko-socialne stranke ter njenega voditelja dr. Seipela, še izgubili so mnogo na ugledu in vplivu. Dr. Seipel je jako modro postopal. Pogajal se je z njimi, dokler ni napravil močne in zanesljive vojaške čete na Dunaj. Nato je pa odklonil vsako socialistično zahtevo. Pač pa je odredil stroge preiskave ter dal mnoge zapreti. Do zdaj je zaprtih nad 300 oseb. Dognalo se je tudi, da je revolucija buknila v mladinskih socialističnih vrstah, kjer so že precej pod vplivom boljševikov. Odločno pa je nastopila krščansko-socialna stranka, ki je zahtevala zakon proti štrajkom in uporom, preosnovo vojske, da se nasilne organizacije, kot jih majo socialisti, zaterejo, da se zopet uvede smrtna kazen in se odpravijo poročna sodišča. Socialisti vedo, da bodo morali nositi odgovornost in kazen za to lahkomišelnostno krvavo revolucijo v dneh 15. in 16. julja na Dunaju.

Bolgarija za zvezo z Jugoslavijo. Sedanja vlada je zelo naklonjena misli, da se čimbolj zblížata Bolgarija in SHS. S tem seveda bo pa vpliv Italije na Balkanu zopet manjši in italijanski listi že pišejo, da je to delo francoskih državnikov. Tudi Boris, bolgarski kralj, pride v Beograd, kar je velikega političnega pomena za zblížanje obeh držav.

Albanija nagaja. Kot mali trmoglavček nagaja Albanija. Dasi so odnosi že ugotovljeni, pa Albanija še vedno ni imenovala svojega zastopnika v Beograd, zato tudi paš ne more tja. Jo bo že minilo!

Avstrija — Nemčija. Ob času revolucije na Dunaju se je sprožilo vprašanje, da se bo v slučaju uspeha socialistov in njihove revolucije Avstrija priključila Nemčiji, ker bi sicer popolnoma propadla. Italija se je tega tako bala, da je skozi Tirolske že poslala svoje čete v Nemško Tirolsko, ki so zasedle železniško progo ter uredile promet. Sedaj pa francoski listi zopet mnogo pišejo o tem vprašanju, o katerem pa bo letos na jesen sklepala posebna seja vele-vlasti.

Italija ima smolo! Politično smolo ima v tem, da na Balkanu njen vpliv ne napreduje, ampak nazaduje. Sedanja rumunska in bolgarska vlada sta italijanski politiki zelo malo ali nič naklonjeni. Z Albanijo se ji je ponesečilo, a tu je še toliko dobro, da nosi blamažo Albanija. — Na Tirolskem, kjer ji je za časa revolucije na Dunaju tako hitro zrastle apetit, je »plozala nazaj!« — Gospodarsko ima letos ogromno škodo, ker niso hoteli gostje v Italijo, pač pa so šli ali v Francijo, ali v Jugoslavijo. Tudi skakanje lire je spravilo državno gospodarstvo malo v nered. — Zato pa vedno nova nasilja, posebno nad Slovenci! A prihaja čas, ko bo tudi Italijan plozal nazaj!

V Rusiji se nekaj pripravlja! Znani boljševik Trockij je v sporu s sedanjo boljševsko vlado. Že večkrat so prišla poročila, da je dala vlada že obsoditi Trockija ter ga pregnala v Sibirijo, a se do zdaj še ni upala. Zanimivo je, da se vzdržuje vlada s tem, da daje upornike kratkomaletno umoriti, da pa se zgodi tudi narobe, da najdejo cele skupine vladinih zaupnikov umrjenih. Ti protivladni boljševiki so na podlagi ponarejenih spisov izpraznili celo velikanske zaloge vojaškega orožja ter ga razdelili med svoje pristaše. Vlada poziva na slogo, zato še čaka glede Trockija, vendar mu več ne zaupa. Bati se je revolucije na Ruskem.

Zborovanje mariborske oblastne skupščine.

V zadnji številki »Gospodarja« smo poročali o začetku zasedanja mariborske oblastne skupščine in o predlogu novega oblastnega proračuna.

slovenske ideale. Z vsem zanosom svoje rodoljubne duše in z vsem hrepenenjem svojega plemenitega srca je govoril o Zedinjeni Sloveniji. Omenil sem že prej, kako je na ljudskih taborih ljudske množice navduševal za ta veliki slovenski ideal. Pripominjam še, da je porabil vsako priliko, ko je videl zbranega veliko množico ljudstva, da je povzdignil svoj glas za zedinjenje vseh Slovencev. Na Kopitarjevi slavnosti v Repnjah 22. avgusta 1880 je o tem predmetu tako navdušeno govoril, da se je navdušenost polastila vseh poslušalcev. Na Modrinjakovi slavnosti v Središču 25. septembra 1881 je o tej stvari rekel: »Potreba zedinjenja vseh Slovencev mora se ljudstvu kazati o vseh prilikah; vsakega prostaka, vsakega pastirja, vsakega pametnega otroka mora prešiniti ta misel. Zedinjenje vseh Slovencev mora biti neprestano na dnevnem redu.«

Tako je Božidar Raič vneto deloval za uresničenje minimalnega slovenskega programa, to je Zedinjene Slovenije, ki bi naj prinesla slovenskemu ljudstvu narodno avtonomijo in s tem možnost za večji kulturni in gospodarski napredek. Vedno pa mu je tudi bil pred očmi maksimalni program: združenje s Hrvati in Srbi v okvirju nekdanje avstrijske države kot zvezne države; tako bi Slovenci postali narod tudi v političnem oziru. V tem smislu je zapisal v imenovanem delu »K. Havliček Borovsky« te besede: »Dovršivši (zedinjenje Slovencev v eno skupino) smemo se pripravljati na koristno združenje z južnimi brati. Vsaka politična stopinja, učinjena na Slovenskem, mora se ozirati na jugoslovansko skupnost.«

V smislu tega programa se je Božidar Raič kot državni poslanec na Dunaju potegoval za to, da se ustanovi Jugoslovanski klub, ki bi obsegal poleg slovenskih tudi hrvaške in srbske poslance. Za državnega poslanca je bil na mesto umrlega Mihaela Hermannja v ptujskem okraju izvoljen 31. januarja 1884, in sicer s 318 glasovi proti 42, ki jih je dobil njegov nasprotnik. Dne 19. avgusta 1884 je bil izvoljen tudi v štajerski deželni zbor. Delovanje v obeh zbornicah je bilo narekovano od njegovega starega gesla »Rodu pravico«. Za pravice slovenskega rodu in slovenskega jezika v šolah in uradih se je boril z interpelacijami, predlogi in govori dosledno in neustrašeno. Po vrsti je našteval vse slučaje krivic, ki se godijo Slovincem. Bil je kot politik do kraja odkritosrčen in odločen, ni pa bil diplomat. Zaželjenih uspehov ni dosegel. In to je prej krepkega in zdravega moža telesno in duševno potrla. Po zadnjem svojem govoru v dunajskem parlamentu 19. marca

V četrtek, dne 21. julija, se je seja nadaljevala, v razpravo je prišel proračun.

Proračunska razprava.

Poročilo o novem proračunu je podal oblastni odbornik g. dr. Veble. Razložil je, zakaj in kako se bodo porabile posamezne postavke, izjavil je, da se niso naložila nobena nova bremena, ki bi ljudstvo težje zadelo, razkrinkal je nasprotne stranke, ki baš sedaj hočejo uvedbo novih davkov, končno pa je predlagal, naj skupščina proračun odobri.

Zatem se je vnela obširna razprava o proračunu, v kateri so govorili zastopniki nasprotnih strank in naši poslanci. Nasprotniki, radičevci, demokrati, zlasti pa socialisti, so vse grajali, nič jim ni bilo prav. Radičevci so zahtevali več denarja za njihovo Medžimurje, demokratom so se zopet zdeli premali davki, še več bi hoteli naložiti našemu kmetu, samo da bi njihovi gospodi več ostalo. Najbolj pa so jo polomili socialisti. Kar vsi trije, eden za drugim, so govorili, eden je pobijal to, kar je drugi zagovarjal, tako da se nazadnje že sami niso več spoznali, kaj da prav za prav hočejo.

Naši poslanci so nasprotnikom prav krepko odgovarjali ter jih pošteno zavrnili. Prvi je govoril dr. Ogrizek, ki je posebno demokratom pošteno levite bral, ker so pravzaprav oni s centralistično ustavo zakrivili, da se danes oblasti s takimi težavami borijo. Socialisti je oštel poslanec Kores, ker niso nikoli zadovoljni, nemu je proračun prevelik, drugemu premajhen. Poslanec Rozman je povedal, da govore socialisti tako samo zato, ker bi radi, da bi se med ljudstvom o njih govorilo, zlasti sedaj, ko se bližajo volitve. Proti nasprotnikom sta nastopila še tudi poslanci Blatnik in Hrastelj. Govoril je tudi poslanec nemške manjšine dr. Mühleisen, ki je izjavil, da bo glasoval za proračun, ker v teh razmerah ni mogoče drugega, boljšega sestaviti.

Ker so socialisti v svojih govorih omenili tudi ministrskega predsednika ter izjavili, da je v Mariboru pozival delavce, naj volijo radikale, pa bodo imeli boljšo plačo, je veliki župan g. dr. Schaubach vstal ter zavrnil poslanca Petejana rekoč, da je grda neresnica, če se tako govori, kajti on je bil ves čas v družbi ministrskega predsednika, pa ni ničesar podobnega izjavil. Ko je Petejan rekel, da je tako čital v »Volksstimme« in v »Jutru«, se mu je cela oblastna zbornica zasmejala, kajti človek, ki tema listoma še kaj verjame, je res redkost.

Nato se je vršila podrobna proračunska razprava. Bila je zelo kratka. Po končani razpravi se je o vsaki postavki posebej glasovalo. Proračun je bil sprejet soglasno.

Popoldanska seja.

Popoldan se je pričela seja ob pol 5. uri. Na sporedu so bili: sklepanje o službeni pragmatiki, o oblastnem denarnem zavodu, o nakupu poslopja za oblastno skupščino.

O pragmatiki je poročal poslanec dr. Ogrizek. Pragmatika je pravilnik, ki urejuje službeno razmerje med uradniki in oblastjo, ki uradnike nastavlja. Ker zaposljuje oblast veliko uradnikov, je potrebna pragmatika, katero je mariborska oblast povzela po ljubljanski. Strokovnjaki so mnenja, da je pragmatika dobra. Bila je soglasno sprejeta.

G. dr. Ogrizek je nadalje poročal o skupnem uredbo-dajnem odboru mariborske in ljubljanske skupščine. Mariborska in ljubljanska oblast imata namreč veliko vprašanj, katera bo najbolje v medsebojnem sporazumu rešiti. Zato je predlagal odbor skupno sejo obeh skupščin v Celju. Da se pripravijo vsa vprašanja za delo skupščin, je predlagan poseben odbor, v katerega je skupščina imenovala poslance: dr. Schaubacha, dr. Ogrizeka, dr. Vebleta, dr. Kečkeša (vsi SLS) in dr. Odiča (radičevci).

1886, ki se je končal z neuspehom, je obolel. Njegove pre-roške besede o priliki, ko so mu ptujski rodoljubi ponudili kandidaturu: »Vem, da idem v smrt, ker pa hočete, bodi za narod, so se že čez dve leti obstinile. Umril je 6. junija 1886 v Ljubljani, kjer počiva na pokopališču sv. Krištofa v družbi slavnih slovenskih mož. Slovensko ljudstvo se ob stoletnici njegovega rojstva s hvalečnostjo spominja svojega nadarjenega in plemenitega sina, marljivega budite-lja in odločnega prvoboritelja. Slava spominu Božidara Raiča!

Poročila S. L. S.

VELIK VOLILNI TABOR

se vrši

v nedeljo, dne 14. avgusta 1927 v Rajhenburgu po drugem sv. opravilu, to je ob 11. uri dopoldne, na prostem pred Lurško cerkvijo.

Govorijo:
načelnik Slovenske ljudske stranke
dr. Anton Korošec

in kandidata dr. Andrej Gosar in župnik J. Trautnik.

Na tabor vabimo volilce iz vsega Posavja, to in onostran Save! Vsaka župnija in vsaka občina naj krepko tekmuje pri udeležbi!

Dr. Hohnjec priredi volilni shod v nedeljo, 31. julija, po ranem cerkvenem opravilu v Konjicah, v nedeljo, 7. avgusta, po rani sv. maši v Ljutomeru.

Shodi narodnega poslanca in kandidata Fr. Žebota. V nedeljo, dne 31. julija, po rani sv. maši pri Sv. Barbari v Slov. gor.; ob pol 11. uri dopoldne v Spodnjem Dupleku pri g. Gmajnerju, ob treh popoldne v Hajdini pri Ptuj v Društvenem domu. — V nedeljo, dne 7. avgusta, po rani sv. maši pri Sv. Ani v Slov. gor., po pozni sv. maši pri Sv. Benediktu, popoldne po večernicah v Spodnjem Poričju. — V nedeljo, dne 14. avgusta, po rani sv. maši (ob pol osmih) pri Sv. Križu nad Mariborom, po pozni službi božji pri Sv. Juriju ob Pesnici. Na praznik, dne 15. avgusta, po sv. maši ob pol 11. uri pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu, popoldne ob dveh na Velikem Boču.

G. dr. Veble je podal poročilo o oblastnem denarnem zavodu, ki se bo ustanovil. Denarni zavod je nujno potreben in zato je bil njegov predlog soglasno sprejet.

Sprejeta je bila nadalje resolucija, v kateri oblastna skupščina poziva državo, da ji odstopi vse one posele, ki po zakonu gredo. Resolucija je bila sprejeta soglasno.

Predlogi in prošnje.

Med sejo so prišli na vrsto tudi predlogi posameznih oblastnih poslancev SLS, katere je prečital tajnik g. Stabej. Občina Teharje zahteva ukrepov, da se omeje avtomobilna nesreče. — Poslanec Jakob Rajh predlaga nujno zgraditi ceste Strigova—Ljutomer čez Presiko, nujno adaptacijo, ničarske šole v Kapeli pri Radencih. — Združenje jugoslovanskih agronomov predloži svoje resolucije. — Narodna galerija v Ljubljani prosi za podporo v znesku 250.000. — Občina Kamnica prosi za podporo za zidanje novega mostu. — Občina Dolena prosi za podporo pri popravilu občinskih cest. — Zveza strelskih družin prosi za podporo. Poslanec Dodlek za popravilo šolskih poslopij v nekaterih krajih Madžimurja. — Občina Poljčane, naj okrajno cest. Slov. Bistrica—Rogaška Slatina prevzame država, občinski cestno na Spodnje Poljčane pa okrajni zastop, poleg tega pa še več manjših predlogov. — Mestni magistrat mariborski predlaga takojšnjo popravilo obrežja Drave med drž. mostom in brvjo na desni strani reke, ker je že cesta v nevarnosti. — Solčavčani so predložili posebne resolucije o svojih krajevnih potrebah. — Občina Cirknica prosi za podporo za zgradbo novega kolodvora. — Okrajni zastop v Radgoni gradi nov most preko Mure pri G. Radgoni in prosi za podporo. — Občina Remšnik prosi za podporo pri popravilu občinskih cest. — Okrajni odbor na Vranskem prosi za podporo za cesto v Letuš, predlaga reorganizacijo Kmetijske družbe, maksimiranje avtonomnih doklad, oblasti prevzemi ljudsko šolstvo. — Občina Slivnica prosi za nov most na Polanskem otoku. — Občina Dravograd opozarja na pokvarjen most preko Drave pri Dravogradu. — Nekateri zasebniki so vložili protest zoper sedanji lovski zakon. — Občina Sladkagora za cesto: Sladkagora—Počona. — Slovenska Straža, gasilna društva v Lučah, v Pelrah za podporo. — Občina Savci za podporo kmetom, ki s trpeli zaradi metuljavosti. — Občina Griže za ureditev cestne zadeve Žalec—Megojnice—Zabukovca. — Predlog okrajnega zastopa v Vranskem zoper fuzioniranje z okrajem Celje. — Dr. Schaubach: Zgraditev ceste Petelnik—Ličenca—Zaljek. — Bruderman: Predlog za uvedbo carinskih tarif pri blagovni pošti. — Stabej-Kugovnik: Oblastna skupščina prevzemi v last bivše deželne ceste na ozemlju Koroške. Predlog glede orožnih vaj. — Rajh-Neudauer-Hrastelj: Prošnja za pomoč za prizadete po toči. — Schaubach-Napnik: Zgradba ceste Oplotnica—Slov. Bistrica. — Levstik in tovariši: Ohranitev šestih mest živinozdravnikov v področju mariborske oblasti. — Poslanec Möderndorfer je vložil šest nujnih predlogov, katerim pa skupščina ni priznala nujnosti in so se vrnili odseku.

S tem se je proračunska seja zaključila.

Kaj je novega?

AGENTI ZOPET SLEPARIJO!

Večkrat smo že svarili naše ljudi, naj tujim, neznanim agentom ne zaupajo svojega podpisa in denarja. Spomnili smo se cele trume agentov neke židovske tvrdke po Slovenskih goricah lovile od naših ljudi denar in podpise za malovredne srečke in papirje. Mnogi ljudje so bili tako lahkoverni in so tem tujim ljudem dali svoj denar, ki ga nikdar več videli ne bodo!

In zopet dobivamo poročila, da lazijo po naših krajih agenti s sladkimi obljubami, češ, da bodo po srečkah prišli do ogromnega premoženja, zvaljajo iz ljudi denar. Tak

V Kamnici pri Mariboru se je vršil v nedeljo, dne 24. julija, javen volilni shod Slovenske ljudske stranke po milim nebot pri cerkvi že ob 7. uri zjutraj, ker so poter možje odšli na vojaški razpored. Udeležba je bila lepa. Zanimanjem smo poslušali govor poslanca in kandidata g. Franjo Žebota o dogodkih na Dunaju, v Italiji in v naših državah. Kamničani bomo zopet z ogromno večino glasovali za Slovensko ljudsko stranko! Radiča ali socialističnega Petejana ne poznamo. Ljudi, ki jih ne poznamo, pa že nismo bomo volili. Dr. Korošca in Žebota pa vsi poznamo. Zato gadelj volili krogljice volilcev v Kamnici zdrknile vse v 1. skrinjico!

Krčevina pri Mariboru. Na prijaznem Aninem hribčku na posestvu našega somišljenika g. Kolariča se je vršila v nedeljo, dne 24. julija, slovesna služba božja. Sodeloval je priljubljena godba Katoliške Omladine. Slavnosti se je udeležilo mnogo ljudstva iz domače in sosednjih župnij. Po cerkveni slovesnosti je imel poslanec Franjo Žebota volilno zborovanje pod milim nebot. Vsi navzoči so prav živahno odobravalji izvajanja govornikova in so obljubili, da bodo agitirali od volilca do volilca za Slovensko ljudsko stranko.

Devica Marija v Brezju. Pri nas se je vršil v nedeljo, dne 24. t. m., po službi božji prav dobro obiskan shod SLS, katerega se je udeležilo tudi nekaj socialistov. Stvarna izvajanja oblastnih poslancev g. dekana Sagaja in g. Tom. Ovrčarja, so napravila na navzoče najboljši vtis.

Javni volilni shod SLS v Cirkoveh se vrši v nedeljo, dne 31. t. m., po rani službi božji, v društveni dvorani, na katerem govori kandidat g. Ivan Vesena, profesor iz Maribora in oblastni poslanec g. Ovrčar.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Tukaj smo imeli v nedeljo, dne 17. julija, po pozni sv. maši volilni shod Slovenske ljudske stranke. Bila je lepa udeležba, posebno mladih volilcev je bilo mnogo. Poročilo poslanca Franjo Žebota je bilo zelo zanimivo. Vsi smo obljubili, da bomo vse storili, da bo pri Sv. Trojici Slovenska ljudska stranka zopet napredovala. Poslanec Žebotu smo izrazili popolno zaupanje. — Občina Osek bo letos volila pri Sv. Trojici, ne pri Sv. Antonu.

Gočova. Shod Slovenske ljudske stranke v nedeljo, dne 17. julija, v Vaupotičevi hiši je bil lep izraz, da je tukajšnje ljudstvo do malega vse z nami. Shodu je predsedoval g. Žmave, a govoril je poslanec in kandidat g. Franjo

je nedavno nek agent v občini Jelovec z nekimi papirji nasamaril nekega posestnika za 7000 Din. Mož je plačal 210 Din agentu, ker mu je ta rekel, da je s tem vse plačano. Sedaj pa je dobil od banke poziv, da mora skozi 18 mesecev vsak mesec plačati po 250 Din. Ako ne bo v redu plačeval, pa se mu grozi s tožbo. Banka, oziroma bančna posredovalnica mu še računa zraven obroka 40 Din za »koleke, stroške itd.« Agent še poleg prodaje ničvrednih papirjev agitira od hiše do hiše za Radiča.

Da se preprečijo taka goljufiva dejanja in da ne bode še več ljudi ob svoj denar, svetujemo, da vsak tak slučaj občinski uradi naznanijo okrajnemu glavarstvu. Sumljive agente pa naznanite orožništvu.

Ljudem še enkrat svetujemo, da tujim, neznanim ljudem prav ničesar ne podpišejo in jim ne izročijo denarja!

Franjo Žebot.

Agenti, ki je po mariborski okolici mnogo ljudi osleparil z nekimi ničvrednimi papirji in zvalil ob kmetskih in delavskih ljudi mnogo denarja, so že zaprli. Poslanec Žebot se je na prošnjo prizadetih obrnil na politično oblast. Agent je že pod ključem.

Božidar Raičevega stoletnica se je praznovala na način, ki je dostojen spomina velikega slovenskega rodoljuba. Udeležila se je ogromna množica ljudstva iz domače in sosednih župnij. Poleg tomaževske je bila prav dobro zastopana velikonedeljska župnija z g. dekanom Friderikom Horvatom na čelu. Ob 10. uri je bila v kapeli na Runču sv. maša in pridiga, ki jo je imel domačin g. Stanko Cajncar, slušatelj višjih bogoslovnih ved v Parizu. Z Runča se je dolgi sprevod udeležencev pomikal na Zvab k rojstni hiši Raičevi, kjer se je vršila slovesnost stoletnice z odkritjem spominske plošče. Slavnostno zborovanje je otvoril predsednik pripravljalnega odbora g. Matija Zemljčič, župnik pri Sv. Tomažu, z navdušenim pozdravom. Crlica Marija Krajnc je deklamirala vzneseno pesem v proslavo Raičeve, sestavljeno od župnika Zemljčiča. Dijak V. Brumen je deklamiral Gregorčičevo pesem »Kmeti hiši«. Slavnostni govor je imel narodni poslanec dr. Josip Hohnc, nakar je padla zavesa izpred spominske plošče. Ta govor prinašamo na prvi strani. G. svetinjski župnik Brautšek, ki ga je rajni Božidar Raič krstil, je prinesel pozdrave hvaležnih Haložanov. Med govori je velikonedeljski pevski zbor prav lepo proizvajal pevske točke. Bila je to prava slovensko-narodna slavnost, s katero je slovensko ljudstvo proslavilo spomin svojega velikega buditelja in zagovornika.

Romanje na Trsat. Vsi, ki gredo na Trsat, se obveščajo, da velja polovična vožnja od 3. do 11. avgusta in sicer za vse mešane, osebne in brzovlake na vseh progah v celi državi. Štajerci gredo v petek, dne 5. avgusta, z vlakom, ki odhaja iz Maribora ob 17.20. V Ljubljani prenočimo ter se v soboto zjutraj odpeljemo s posebnim vlakom. (Od Maribora do Ljubljane bo romarski vlak priklopljen običajnemu vlaku.) Kdor se še ni prijavil, naj se čimprej odloči in se romanju pridruži. Izkaznico za polovično vožnjo bode lahko še dobil na vlaku, ali pa na Trsatu. Na domači postaji naj zahteva listek do Sušaka (ki ga uradnik mora napraviti!) ter naj pusti vozni listek žigosati z mokrim postajnim žigom. Vozni listek naj dobro shrani, ker se bo iz Trsata peljal z romarsko izkaznico in tem voznim listkom zastoj nazaj! Na Sušaku bodo vsi romarji napravili brezplačen izlet po morju. Cesar ne veste, vprašajte domačega č. g. župnika ali kaplana, da bošče v vsakem oziru na jasnem. Romarji, ki bodo na povratku iz Trsata hoteli iti tudi na Brezje, bodo v Ljubljani vožnjo lahko prekinili (javiti morajo to postajnemu uradu!) in se odpeljali na Brezje. Ako se prijavi večja skupina, dobe deloma znižano vožnjo tudi na Brezje.

Ž e b o t. Vsi smo si obljubili, da bomo pri volitvah dne 11. septembra skrbeli, da nihče ne bo ostal doma in da bodo vsi oddali kroglice za našo prvo škrinjico.

Poslanec Štefan Falež med volilec. V nedeljo, dne 17. t. m., sta bila zelo dobro obiskana volilna shoda Slovenske ljudske stranke v Tinjah po rani službi božji in pri Sv. Venčesu popoldne po večernicah pred cekvijo. Poročal je na obeh zborovanjih poslanec in kandidat Štefan Falež. Zanimanje in razpoloženje zbranega ljudstva je bilo v veseljem gledati. Stari in mladi moške so s toplimi besedami izrekli zahvalo za njegovo dosedanje delo in obljubili, da bodo dne 11. septembra pokazali svojo udanost do stranke s kroglicami.

Volilni shod SLS na Mestnem vrhu pri Ptuj. V nedeljo, dne 31. t. m., ob treh popoldne, priredi kandidat za narodno skupščino g. Ivan V e s e n j a k, profesor iz Maribora, v gostilni Ploj volilni shod, na katerem nastopijo razen imenovanega tudi drugi govorniki.

Shod SLS na Remšniku. V nedeljo, dne 24. t. m., se je vršil po rani sv. maši na Remšniku shod SLS. Poročal je oblastni poslanec g. Jože Stabej. V prav obilnem številu navzoči somišljeniki so z velikim zanimanjem poslušali izvajanja došlega govornika, ki je orisal delo mariborske oblastne skupščine, potem pa pojasnil politični položaj v naši državi. Navzoči so po shodu napravili načrt, kako da bodo spravili dne 11. septembra t. l. kar največ volilcev na volišče in gotovo je, da bo število volilcev za SLS tokrat znatno poskočilo.

Sv. Martin na Pohorju. V nedeljo, dne 24. t. m., po sv. opravi, je imel poslanec Štefan F a l e ž v društveni dvorani pri Sv. Martinu na Pohorju zelo dobro uspeli volilni shod. Poročilo poslanca so zborovalci soglasno odobrvali, izrekli voditelju dr. Korošcu in poslancu Faležu popolno zaupanje in zahvalo. Opazi se splošno zanimanje in da se naši pristaši zavedajo važnosti sedanjih volitev. Zborovalci so dali obljubo za živahno agitacijo in da bo 11. septembra pokazal, kaj zmore SLS. Po govoru okrajnega tajnika so se vršila zaupna posvetovanja in se nadaljevala popoldne v celi okolici.

Shod SLS v Libeličah. Dne 24. t. m. po maši je bil v naši vasi dobro obiskan volilni shod. V imenu kandidata g. Bedjaniča je govoril njegov namestnik g. Mirko Mikeln iz Prevalj ter oblastni odbornik g. Jurij Kugovnik. Oba govornika sta nam v lepih, izbranih besedah pojasnila politični položaj

Ali ste se že kdaj vozili po morju? Če se še niste, potem se pridružite romanju »Svete vojske« na Trsat! Vsi romarji bodo na posebni ladji napravili izlet po morju! Ne zamudite ugodne prilike ter se pravočasno odločite: Tudi jaz grem na Trsat!

Socijalni demokrati hujskajo tudi pri nas k neredom! Rdeči voditelji na shodih hvalijo voditelje revolucionarcev, ki so na Dunaju povzročili pobijanje, ropanje in požiganje. In taka stranka ponuja našemu poštenemu ljudstvu svoje kandidate! Delavci in kmetje, proč od rdečkarjev! Še to bi nam bilo treba, da bi nam komandirali prekucuhi in voditelji, ki se jim pobijanje, ropanje in požiganje — dopade!

Vzorne gospodinje želijo postati mlada dekleta. Zato jim starši pripravijo najlepšo doto, ako jih dajo v mladosti temeljito izobraziti v gospodinjstvu. V tem oziru bi se ne smela zdeti nobena žrtev prevelika. Staršem, ki žele dati svoje hčerke v kako gospodinsko šolo, bodisi za eno celo leto ali pa vsaj za nekaj mesecev, da se nauče umno in vzorno gospodinjiti, svetujemo, da se nemudoma obrnejo na zavod č. šolskih sester v Mariboru, ki vzdržujejo v Mariboru gospodinsko šolo s celoletnim poukom in zavod za štirimesečne gospodinjske tečaje. Pojasnila o pogojih za sprejem in o višini oskrbninskih stroškov daje na željo vsakomur zavod šolskih sester v Mariboru.

Odlikovanje zaslužnih gasilcev. V Radvanju pri Mariboru obstoja že dolgo vrsto let gasilno društvo, ki deluje z vso požrtvovalnostjo na občno zadovoljnost občinstva. Radi zaslužnega in požrtvovalnega dolgoletnega delovanja pri omenjenem gasilnem društvu je podelil kralj srebrno svetinjo za civilne zasluge članom: Krainzu Fr., načelniku; Šmuku Fr., podnačelniku; Zöhrerju Jos., častnemu načelniku; Holthnerju Jos. star., Lešniku And., Rotnerju Iv., Verdoniku Iv. star., Pesku Iv. star. in Pahlerju Iv. Odlikovanec tudi »Gospodar« iskreno čestita! — Izročitev odlikovanj bo združena s posebno slovesnostjo, katere se bo udeležil tudi veliki župan, okrajni glavar in mariborski g. župan.

Zaslužno odlikovanje. Z redom Sv. Save je odlikoval kralj kozjanskega g. dekana in načelnika okrajnega zastopa g. Marka Tomažiča. K vrlo zasluženemu odlikovanju čestitamo!

Štiridesetletnico mašništva je slavil v nedeljo v Celju vpokojeni g. kurat Matija Ljubša od Sv. Antona v Slov. gor. Jubilantu želi »Slovenski Gospodar« zdravje ter srečo do skrajnih mej človeškega življenja!

Organisti, čitajte! Dne 12. t. m. so pokopali na Hajdini pri Ptuj tamošnjega organista g. Severja. Služil je na Hajdini 26 let v splošno zadovoljnost. Zapustil je vdovo z dvema nepreskrbljenima otrokoma brez strehe, brez vseh sredstev. Pri Pokojninskem zavodu ni bil zavarovan. In ravno to je največja nesreča za njegovo družino. Če bi on bil zavarovan, bi ona dobivala toliko pokojnine, da bi že izhajala. Ta slučaj naj bo vsem drugim v svarilo. Skoro vsakega organista, oziroma njegovo družino čaka enaka žalostna usoda, ako ne bo zavarovan pri Pokojninskem zavodu!

Z nožem ga je zaklal. Zadnji pondeljek ob 9. uri zvečer je sunil neznan človek z nožem v levo stran vratu železničarja Jakoba Friedau na Betnavski cesti pri Mariboru s tako silo, da mu je prerezal glavno žilo in je napadeni že kmalu po prevzemu v bolnico umrl na izkrvavitvi.

Samomori. Pretekli teden so našli v koruzi v bližini Studencev pri Mariboru truplo železničarja Heinca s prestreljenimi senci. Heinc si je sam vzel življenje. — V nedeljo nato pa se je dogodil v Slivnici nenavaden način samomora. Neki čevljar je vrgel preko električne napeljave, ki vodi iz Fale, kovinsko žico, koje konec je obdržal v roki. Čim se je žica dotaknila napeljave, je obležal kot od

naše države, oziroma narodne in oblastne skupščine. Ljudstvo je bilo z govornikom čisto ene misli in vidi se, da bo ljudstvo tudi pri teh volitvah storilo svojo dolžnost in zapalo svojo kroglico edinole naši SLS. Vabimo pa tudi volilce iz črneške župnije, da pridejo k sedanjim volitvam bolj polnoštevilno, kot so zadnjič.

Sv. Andraž v Slov. gor. Tako lepega shoda, kakor je bil zadnji nedeljo, še ni videl Sv. Andraž v Slov. gor. Naši najboljši možje in fantje so se zbrali v velikem številu okoli narodnega poslanca g. Vesenjaka, ki jim je v enournem lepem govoru pokazal, da so se naši poslanci pošteno trudili za koristi slov. krščanskega ljudstva, pa jih tudi opozoril na velik pomen volitev 11. septembra. Vsi so vztrajali do konca, najboljši dokaz, kako potreben je bil ta shod. Nekdo nam je hotel nagajati, da nam ni dal prostora na razpolago, pa se je shod vršil na prostem pred cerkvijo in je bil tem lepši in številnejše obiskan. Naše vrste so sklenjene in strnjene, in s tem mora vsak računati. Bog živi naše vrle može in fante, naprej do zmage dne 11. septembra.

Volilni shod SLS v Stopereh se vrši v nedeljo, dne 7. avgusta po sv. opravi, na katerem govori oblastni odbornik g. Marko Krajnc in oblastni poslanec g. Martin Kores. Vsi volilci uljudno vabljeni!

Dva shoda SLS sta v okraju Gornjigrad v nedeljo, dne 31. t. m., in sicer v L j u b n e m po rani maši, v K o k a r j i h v gostilni Bider ob štirih popoldne.

V okraju Šoštanj sta v nedeljo, dne 7. avgusta, dva shoda in sicer v Š o š t a n j u po rani maši, v V e l e n j u ob treh popoldne.

Bočna. Preteklo nedeljo se je vršil pri nas sestanek volilcev pristašev SLS. Poročal je poslanec P u š e n j a k. Po njegovem govoru se je razvil razgovor o boju za pravice flosarjev, o agitaciji nasprotnikov, o razmerah pri vojaštvu v južni Srbiji, o potrebah našega okraja itd. Navzoči volilci so obljubili, da bodo razvili živahno agitacijo za shod v Gornjemgradu, ki se vrši v nedeljo, dne 14. avgusta, po rani službi božji.

Rečica ob Savinji. V nedeljo, dne 24. t. m., se je vršil pri nas dobro obiskan shod SLS, kateremu je predsedoval naš vrli župan M. Blekač. Poslanec P u š e n j a k je podal poročilo o političnem položaju in razvil gospodarski program SLS. Oblastni poslanec Blekač je govoril o delu oblastne skupščine. Nato se je razvila debata o vprašanjih, ki zanimajo naš okraj, kakor o regulaciji Savinje, o železnici,

strele zadet mrtev. — V Ptuj se je ustrelil na grobu svoje zaročenke mizarški pomočnik Franc Kogan. Našli so ga drugo jutro mrtvega.

Prošnja do usmiljenih sre! Neka že sama na sebi uboga rodbina z otroci je prišla vsled nesreč v veliko revščino, iz katere si ne more pomagati. Uredništvo prosi usmiljena srca, da priskočijo tej rodbini na pomoč s kakoršnimkoli znesko, če je še tako mali. Darovi se naj pošljejo na naslov Uredništvo »Slovenskega Gospodarja« v Mariboru. Pripiše se naj, za kak namen je poslani denar. Bog bo plačnik dobrim srecem za izkazano usmiljenje!

Tiskarski škrat je v zadnjem »Gospodarju« v notici »Mali in srednji obrtniki« spremenil letnico 1926 do 1925. Povodenj namreč ni bila leta 1925, ampak lansko leto.

Proglasitev trga Ljutomer za mesto. Že v soboto se je Ljutomer nahajal v slavnostnem razpoloženju. Novo mesto je bilo vse v zastavah, zvečer pa se je vršila ob obilni udeležbi meščanstva bakljada. V nedeljo so se zbrale v Ljutomeru ogromne množice ljudstva. Po sv. maši se je vršila ob 9. uri popoldne na Glavnem trgu slovesna proklamacija trga Ljutomer za mesto. Župan dr. Stojan je prečital tozadevni ukaz kralja Aleksandra, nakar je imel še nagovor na množico ljudstva. Za njim je še govoril bivši in prvi slovenski župan v Ljutomeru g. Viktor Kukovec, nato pa so nastopili še drugi govorniki. Popoldne se je vršila velika ljudska veselica.

Nesreča na železnici. V noči od nedelje na pondeljek se je pripetila blizu postaje Račje-Fram na progi smrtna nesreča. 20letni hlapec Koren je šel po noči vinjen domov, zašel je na tir ter ni opazil tovrstnega vlaka, ki ga je povozil do smrti.

Nesreča na železniškem tiru. V soboto ob pol 9. uri na večer je povozil vlak blizu postaje Petrovče 18letnega Iv. Tratnika, trgovskega učenca iz Liboj, in ga popolnoma razmesaril. Truplo je ležalo celo noč do zjutraj na tiru, dokler ga niso našli ljudje ter prepeljali v mrtvašnico v Žalec. Ne ve se, ali se je s samoumorilnim namenom podal v smrt, ali ga je nevihta, ki je ravno takrat silno divjala, tako premetila, da je zašel na tir.

Tilnik si je zlomil. V Dobretni pri Kokarjih je malagal pšenico 84letni Jožef Fricelj. Pri tem opraviu je padel z voza, si zlomil tilnik in obležal pri priči mrtev.

Smrtna nesreča v gorah. Prejšnji teden se je na Kranjskem ponesrečil na strmi Prisojnikov steni znani nemški turist, drž. pravdnik Friderik Kröber. Hotel je preplezati to steno, ki je ena najbolj nevarnih v naših gorah; nad globokim prepadom mu je spodrsnilo, padel je in čez par dni so ga našli drugi turisti mrtvega.

Zaklano so našli. V Dramljah pri Bizeljskem so našli z nožem zabodeno Jožefo Sodič. Govori se po Bizeljskem, da je izvršila nad Sodičovo krvavo maščevanje ena izmed prevaranih žen. Stanovanje umorjene ni bilo prav nič izropano in radi tega je sklepati na čin maščevanja.

Silno neurje z viharjem, nalivi ter točo je divjalo zadnjo soboto po celem Slovenskem Štajerskem, Kranjskem in po Zgornji Italiji.

Izredna sreča. Iz Carigrada poročajo, da je nek navađen mornar zadel v loteriji 30.000 turških lir. Ko so mu to svoto izplačali, je začel skakati in divjati kot neumen. Velika sreča mu je omračila um. Ni dobro torek, če človeka nepričakovano doleti velika sreča. Zato pa se naj vsaka že sedaj pripravlja na tisti veseli trenutek, ko bo obveščen, da si dvigne bogat dobitek v loteriji dijaškega zavoda Martinišča v Murski Soboti. Edini pogoj za to pa je, da si naroči vsaj nekaj srečk pri ravnateljstvu istega zavoda. Pomisli! Ena srečka stane le samo 5 dinarjev! Žrebanje bo 14. novembra t. l.

o cestnih zadevah, o nameri, nekatere kraje okraja Vransko priklopiti okraju Gornjigrad itd. Razpoloženje za SLS je pri nas izvrstno. Kakor vedno, bo tudi letos ogromna večina volila kandidate SLS.

Volilni shod SLS v Šmartnu ob Dreti. V nedeljo, dne 17. t. m., se je vršil pri nas shod SLS. Poslanec Vlad. P u š e n j a k je poročal o delu poslancev Jugoslovanskega kluba in o programu bodočega dela. Navzoči so z velikim zadovoljstvom odobrvali delo poslancev in prid ljudstva. Na shod je prišel znani liberalcec Jože Zidarn, p. d. Pak, kateri je s svojimi medklici in trditvami dokazal, da prav pridno bere »Jutro«, a ne razume tega, kar bere, da zamenja narodno skupščino z odbori, da zna dobro zavijati in trditi stvari, katere ne obstoje, ali pa so že sto- in stokrat ovržene. Pogreval je staro laž, da je SLS kriva svetovne vojne, da se SLS nič ne briga za kmeta in delavca, zahteval, da treba voliti samo kmete, akoravno se je za časa volitev v oblastno skupščino vse, kar je liberalnega v okraju Gornjigrad, pehalo za dr. Goričarja brez ozira nato, da je postavila SLS kot kandidata dva odlična kmeta. Dobil je od poslanca in par zborovalcev odgovor, da ga bode pomnil. Želja zborovalcev pa je, da pristojne oblasti temeljito pouče Jožeta, da je še v veljavi zakon o motenju zborovanj, ker ljudstvo želi slišati stvarne razprave o državnem gospodarstvu in o politiki, a ne praznih in lažnjivih »Jutrovih« čenč. — Kakor pri vseh volitvah, bo tudi pri teh volitvah ogromna večina našega prebivalstva volila kandidate SLS.

Volilni shod SLS v Mozirju. V nedeljo, dne 17. t. m., se je pod predsedstvom oblastnega poslanca g. Štruceljna vršil v Mozirju dobro obiskan shod SLS, na katerem je podal poslanec Vlad. P u š e n j a k poročilo o političnem položaju in o delu poslancev in razpuščeni skupščini. Zborovalci so z odobravanjem vzeli poročilo na znanje in bodo svoje neomajano zaupanje SLS pokazali na dan volitve.

Volilni shod SLS v Loku pri Zidanem mostu bo v nedeljo, dne 31. t. m., takoj po prvi sv. maši. Govorita g. dr. Andrej Gosar in oblastni poslanec g. Matevž Deželak. Zaupniki, skrbite za polnoštevilno udeležbo vseh naših somišljenikov!

Sv. Marjeta pri Rimskih Toplicah. V nedeljo dne 24. julija se je tukaj vršil shod SLS. Udeležba je bila lepa, prišlo je tudi nekaj nasprotnikov. Govorila sta kandidat dr. Gosar in oblastni poslanec Deželak. Moramo pa ugotoviti, da

Zlet Jugoslovanske gasilske zveze v Središče ob Dravi se vrši dne 14. in 15. avgusta t. l. Vožnja je polovična za gasilce in negasilce.

Gasilci, pozor! Rok za pristop nad 50 let starih gasilcev v »Samopomoč« JGZ je izjemoma podaljšan do dne 15. septembra t. l. Vsakemu priglasencu potrdi odslej zdravstveno stanje v nabiralni poli zdravnik s podpisom. Pristopnina od 1. julija dalje je 20 Din. Posmrtninskih prispevkov je doslej 15 Din. Podrobna navodila čitajte v prihodnji številki 4 »Gasilca«. Ne zamudite roka! — JGZ, odsek »Samopomoč«.

Docent dr. Ivan Matko se je vrnil in ordinira zopet od 1. avgusta 1927 v Mariboru, Slovenska ulica 4.

Ormož. Dr. Anton Hrovat, vodja bolnice križniškega reda, odpotuje za čas od 1. do 15. avgusta.

Dobrodela letna veselica. Podružnica Maribor osrednjega društva nižjih poštinih in brzojavnih uslužbecev priredi v nedeljo, dne 14. avgusta t. l., na Gambrirovem vrtu dobrodelno letno veselico. Morebitni čisti dobiček je namenjen dobrodelnemu namenu in to za podpiranje vdov, sirot in bolnim poštinih uslužbencem. Mariborski poštari prosijo najljubše za mnogoštevilno udeležbo te dobrodelne prireditve!

Zahvala. Zahvaljujem se vsem, ki so nudili moji materi za časa njene bolezni in smrti kakoršnokoli pomoč. Pred vsem najlepša hvala oč. sestram iz bolnice, č. g. Munda, dalje vsem, ki so jo spremili k zadnjemu počitku. — Terezija Križanec, hčerka.

Dijaška kuhinja v Mariboru je prejela meseca junija in julija te-le podpore: Franc Sparl v Jarenini 250 Din; Joško Golob, šolski upravitelj v Vuzenici, 180 Din; Leop. Viher, šolski upravitelj v Slov. Bistrici, zbral na gostiji Podkrižnik-Lebe 160 Din; člani cenilne komisije Maribor mesto in Maribor okolica 160 Din; dr. Danilo Komavli, odvetnik, 500 Din; Franc Zacherl, učitelj v pokoju v Ljutomeru, zbral na primiciji p. Karola Djak 203.10 Din; A. Ravšl, Cirkovce, na gostiji Dobič-Lak, 210.50 Din. Vsem plemenitim prijateljem revnih dijakov iskren Bog plati!

Za razkuževanje pri nalezljivih boleznih uporabljamo z najboljšim uspehom pri človeku Sani-tol (mesto lizola) pri živini Saneolin. Ta sredstva proizvaja Chemotechna družba z o. z. v Ljubljani. Stalno zalogo za Maribor ima tvrdka »SALUS« d. d. Maribor, Cankarjeva 1. 968

Škodljive posledice sedečega načina življenja so splošno znane. One zdravju škodljive posledice obstajajo pri mnogih ljudeh vedno, ker jih povzroča enolični način življenja in posebnost poklica. Sedeči način življenja povzroča čisto težavo, o katerih se nerado govori, a na katerih se temveč trpi. S pripomočjo najnovjših znanstvenih iznajdb se lahko te težave odstranijo. Kdor trpi na hemoroidih, naj prečita obširno brošuro: »Nova higijenska metoda za zdravljenje hemoroidnih obolenj« — »Posterizan«. — »Posterizan« se dobi v vseh lekarnah. Zahtevajte brezplačno pošiljatev one brošure od »Isis« d. d. Zagreba, Hatzova ulica 14.

Navodila romarjem na Brezje.

Kdo sme romati? Vsak, ki je dobil izkaznico, katero bo dal na Brezjah žigosati v potrdilo, da se je udeležil. — Kdor te izkaznice nima, se s temi vlaki ne sme voziti! Brez izkaznice se ne bo nikogar sprejelo na te vlake, oziroma vozove.

Vožnja. Na domači vstopni postaji pridite pravočasno po karto in zahtevajte listek do Otoč, na listku naj postaja pritisne moker pečat. Karte nikjer ne oddajte, ker se z njo peljete zastonj nazaj. Vozili bodo trije vlaki. Za lastnike izkaznic smo torej preskrbeli dovolj prostora. Zagotovili so nam le osebne vozove. Pri vsakem vlaku bodo reditelji,

so nasprotniki in svojo agitacijo in nastopu naravnost drzno nesramni. Trdili so, da je davek na ročno delo upeljala SLS, sklicevali so se na dr. Pivka, češ, da jim je on to povedal, istotako tudi to, da SLS denuncira železničarje, kar vsi vemo, da to delajo demokratje, za kar imamo dokaze. Tisti, ki so se na shodu posebno zavzemali za demokrate, so med drugimi: Supanič, železničar ter Jože in Jernej Lapornik iz Lož.

Dobro obiskani volilni shod naše stranke v Olimju p. Podčetrniku se je vršil v nedeljo, dne 17. t. m. in sicer za celo župnijo pri podružni cerkvi. Poročala sta kandidat g. Vrečko in oblastni poslanec g. dr. Ogrizek ob prav obilni udeležbi volilcev. Olimčani bomo dne 11. septembra vsi kakor en moč oddali svoje kroglice v prvo skrinjico za Slov. ljudsko stranko!

Shod SLS v Imenem se je vršil v nedeljo, dne 17. t. m. za župnijo Podčetrtek. Govorili so kandidat g. dr. Ogrizek in oblastni poslanec g. Ivan Turk. SLS bo dne 11. septembra v Podčetrniku doživela sijajno zmago!

Lepo uspeli shod SLS pri Sv. Petru pod Sv. gorami se je vršil v nedeljo, dne 17. t. m., na katerem so govorili naš kandidat Jakob Vrečko, namestnik kandidata in obl. poslanec g. dr. Ogrizek ter oblastni poslanec g. Ivan Turk. Izvajanja govornikov so bila s pritrevanjem sprejeta. Mi vsi bomo dne 11. septembra oddali kroglice v prvo skrinjico za SLS!

Naša društva.

Ciril in Metod ter slovenska dekleta. Kakor so letos bogati solnčni žarki, ki ogrevajo njive, travnike in vinograde po slovenski domovini, tako bogata je tudi moč Ciril-Metodijskega duha, ki prešinja in ogreva prebivalce naših polj in logov ter cele domovine. Ciril-Metodijski duh, ki ga je zanetil nepozabni Slovšek, je vzbudil ogenj ljubezni in navdušenja za naša slovenska apostola sv. Cirila in Metoda. Po vrsti se letos vršijo tabori na čast sv. Cirilu in Metodu. Prve so bile v tem oziru Slovenske gorice. Tisoči fantov in deklet, moč in žen so 6. junija na Gomili v Slov. goricah prilegali zvestobo veri sv. Cirila in Metoda. Njim so sledila dekleta Ptujkega polja, ki so tudi na svojem taboru pri Sv. Marjeti slavila Cirila in Metoda. 31. t. m. bodo možje pri Sv. Trojici izkazali svojo hvaležnost sv. Cirilu in Metodu. To je bil samo začetek Ciril-Metodijskega navdušenja. Največje

LETNA OKASIONSKA PRODAJA

75%

168-

Humanik

MARIBOR, Jos. Martinz, Gosposka ulica 15
CELJE, Aleksandrova cesta 1

katerim se brezpogojno pokoravajte! Red naj vlada celo vožnjo in to bo, če bodo vsi sledili navodilom rediteljev. Zato se nikar ne prerivajte in se ne bojte zaradi prostora! V prvi vlak, ki bo nosil znamenje I na oknih, vstopajo udeleženci od Maribora do Pragerskega. 10 minut za tem vlakom pojde drugi, ki bo nosil znak II na oknih. V ta vlak vstopajo udeleženci od Pragerskega do Celja. Vlak z znakom III na oknih, pa bo sprejel ostale romarje. Dobro naj si udeleženci zapomnijo, v katerem vlaku so se pripeljali. To pa posebno zaradi vrnitve, da ne bo na Otočah zmešnjava in naval. Udeleženci iz Konjiške doline bodo imeli vlak tudi nedeljo zvečer iz Zreč in Konjice, kar bo v nedeljo še oznanjeno, kdaj da vozi!

Prehrana. Vsak skrbi zase za prehrano, najceneje bo, če nese s seboj najpotrebnejše. Pa tudi na Brezjah se bodo dobilo.

Vreme. Želimo si prav lepo vreme in Bog nam ga daj! Pripravljeni pa bodimo tudi za slučaj, da bi bil dež.

Pobožnosti bo lahko vsak lepo opravil, ker bo celo popoldne časa, vendar naj kdor le more, opravi spoved doma, da ne bo na Brezjah preveč stiske. Tisti pa, ki hočejo iti pondeljek popoldne še na Bled, naj spoved gotovo doma opravijo!

Izlet na Bled. V pondeljek popoldne bo čas za izlet na Bled. Z Brezjij vozijo avtomobili in vozovi tja in nazaj.

Potovanje domov. Vstopimo na Otočah. Pazite, da boste šli zopet v tisti vlak, v katerem ste se pripeljali, da ne bodo vsi v enega planili, drugi bi pa prazen šel. Vozili se bomo tako, da bodo vsi imeli zveze z večernimi vlaki na stranskih progah.

še pride. Osrednje vodstvo dekliških zvez je sklenilo prirediti večje taborje za naša dekleta po vseh delih naše lantinske škofije. Na njih bodo naša dekleška mladina izrekala zvestobo in ljubezen Ciril-Metodijskim vzorom. Ciril in Metod sta po svoji vzorni mladosti in s svojim požrtvovalnim in značajnim udejstvom neprekosljiva vzora tudi sedanji slovenski mladini. Tudi slovensko žensstvo ne najde lepšega zgleda kakor sta ravno Ciril in Metod. Ciril-Metodijski tabori za naša dekleta so zamišljeni štirje, in sicer eden za ljutomerski okraj in Slov. Krajina, drugi za Haloze, tretji za obsoletske kraje in četrti za Savinjsko dolino.

Prosvetna društva pozivamo, da nam pošljejo kmalu nabrane knjige in denarne prispevke za Prekmurje. Društva, ki 10. julija niso napravila zbirke za Prekmurje, naj jo napravijo sedaj. Od vsakega društva zahtevamo, da stori svojo narodno dolžnost do naših prekmurskih bratov.

Mariborsko orlovsko okrožje ima telovadni nastop v Slov. Bistrici v nedeljo, dne 31. t. m. Spored: Dopoldne: Ob devetih sprevod od okrajne hranilnice na Glavni trg. Ob pol desetih sv. maša in pridiga v kapelici na Glavnem trgu. Mašuje in pridiguje msgr. dr. Anton Jerovšek iz Maribora. Popoldne: Ob treh javna telovadba: 1. Orli: simbolične vaje članov. 2. Lahka atletika. 3. Proste vaje članic. 4. Orodna telovadba. 5. Orlovski mladini in njenim prijateljem, govori br. Josip Stabej. 6. Vzorna vrsta na drogu. 7. Skok ob palici. 8. Dvignite Orli, simbolične vaje članic. 9. Vzorna vrsta na krogih. 10. Proste vaje članov. Po javni telovadbi prosta zabava. Sodeluje godba Katoliške Omladine v Mariboru. Vstopnina k javni telovadbi: 8, 5, 3 Din. V slučaju slabega vremena se vrši služba božja v župnijski cerkvi, mesto javnega telovadnega nastopa pa telovadna akademija v veliki dvorani. Bog živi!

Blagoslovitev novega Katoliškega doma v Krčevini pri Mariboru se je izvršila zadnje nedelje, dne 24. julija, prav slovesno ob ogromni udeležbi ljudskih množic. Blagoslovitev je izvršil sam prevzvišeni vladika. Govoril je poslanec g. Žebot in slovesnosti se je udeležil g. veliki župan, mariborski g. župan in drugi dostojanstveniki.

Jarenina. Dekliška zveza v Jarenini priredi v nedeljo, dne 7. avgusta, Sardenkovo štiridejanko »Skrivnostna zavora«. Sodeluje jareninski pevski zbor. Vsi najljubše vabljeni! Začetek popoldne takoj po večernicah. — Odbor Dekl. zveze.

Za razvedrilo.

Rešitev uganke. Pastirček je imel 36 ovc, še enkrat toliko je 72, še polovico zraven, 18, še 9 poleg in še ena znaša skupaj 100.

Ženska stanovitnost. Pred sodnijo je stala ženska, ki jo je sodnik vprašal: »Koliko ste stari?« Odgovorila je: »30 let.« Sodnik: »Če se ne motim, ste bili pred 4 leti tudi toliko!« Ona: »Jaz nisem ena tistih žensk, ki bi vsako leto menjavale svoje mnenje!«

Dobro računar. Skopuh je prišel k brivcu ter mu začel razlagati, da ima le dva dinarja in ne štirih, kakor je zahteval. Brivec je rekel: »No, dajte mi ta dva dinarja naprej!« Poznal ga je, skopuha. Ta mu je res dal. Brivec pa ga je namazal z milom in polovico lica obril. Nato pa mu je rekel: »Tako, drugo polovico lica bom pa obril, kadar prinesete še dva dinarja!« Kmalu jih je skopuh privlekel iz svojega žepa; jih je vendarle našel.

Sredstva proti bolham. Najboljše sredstvo, da se ta nadloga ne pojavi, je snaga. Če se pojavi, je najboljše sredstvo, jo uloviti in ubiti. Če se noče ubiti, je najboljše sredstvo, kot ga je uporabljala mlada gospodična, da ni krvi prelivala: toliko časa je bolho ščegetala, da je živalca od smeha počila.

Uganke: Katerega klobuka ni delal klobučar? — Spredaj živo, sredi suho, zadaj dušo nosi — kaj je to?

Ostalo je razvidno na izkaznicah.

Zaključek vsake prijave. V sredo zjutraj smo v dogovoru z ravnateljstvom drž. železnic zaključili vsako prijavo. Tudi sedaj novo došli prošnjaki za izkaznice ne moremo ustreči. Tem svetujemo, da odlože to pot, spomladi bo zopet romanje. Na nerešene prošnje smo odgovorili po pošti.

Ogled Ljubljane. Nekateri želijo ob tej priliki ogledati si tudi Ljubljano, slovensko prestolico. Ti morajo kupiti celo karto od domače postaje do Ljubljane, v Ljubljani pa si oskrbeti celo karto do Otoč. Obe karti morata biti mokro žigosani! Ti udeleženci, ki se vozijo izven našega voznega reda, ustreči. Tem svetujemo, da odlože to pot, spomladi bo zopet romanje. Na nerešene prošnje smo odgovorili po pošti.

Pozor! Najvažnejše! Pazite, da mčesar ne izgubite, da boste dali izkaznico žigosati, kjer bo napisano za to, posebno pa, da bomo mirni in potrpežljivi ter obzirni drug do drugega in da bo samo veselje in pobožnost v nas, da res lepo opravimo ta naš praznik na Brezjah!

Pisma iz domačih krajev.

Kotlje v Mežiški dolini. (Smrt vojaka.) Umril je dne 12. t. m. pri vojaki posetnikov sin Franc Trup. Služil je pri brdski artileriji v Otočacu na Hrvaškem. Že doma je zelo nevarno obolel na vnetju pljuč in ledvic, in je dolgo časa njegovo življenje viselo na niti. Vendar je bolezen premagal, pa komaj je vstal iz bolniške postelje, je že prišel poziv, ki ga je klical v vojaško službo. Prošnja za odložitvev

Remšnik. Občni zbor zobraževalnega društva na Remšniku se je vršil v nedeljo, dne 24. julija, popoldne po večernicah. Društvena zborovalna soba je bila nabito polna članov. Občni zbor je otvoril in nato poročal društveni predsednik in župnik vlč. g. Vid Pavlič. Nato je nastopil kot govornik za Prosvetno zvezo v Mariboru njen odbornik g. J. Stabej, ki je v navduševalnih besedah pojasnil navzočim veliki pomen zobraževalnega društva. Izvolil se je tudi novi odbor. Po obnem zboru so dekleta vprizorila igri: »Prisiljen stan je zaničevan« in »Strahovi«. Med odmori je nastopil prvokrat moški zbor pod vodstvom domačega gospoda organista. Delavnemu društvu želimo kar največ trajnega uspeha!

Spodnja Polskava. Izobraževalno društvo »Skala« iz Zgornje Polskave ponovi na splošno željo Polskavčanov v nedeljo, dne 31. t. m., popoldne po večernicah ob treh zanimivo in krasno ljudsko igro »Tihotapec« na Sp. Polskavi v novi dvorani g. Ziherl. Nastopi tudi društveni pevski zbor z nekaj lepimi pesmi, med odmori svira tamburaški zbor. Sosedje, pridite v obilnem številu, ne bo Vam žal!

Ljutomer. Dne 14. in 15. avgusta se vrši proslava 15-letnice ljutomerskega Orla. Prijatelji mladinske orlovske organizacije, naj Vas ne manjka na proslavi 15letnice ljutomerskega Orla!

Zreče. Tukajšnje Katoliško izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 31. julija na dvorišču g. Kračuna krasno gledališko predstavo »Stari in mladi«. Na sporedu je tudi zelo šaljiv prizor, oziroma deklamacija: »Godčeva balada«. Začetek točno ob treh popoldne. Med odmori svira domača godba. Torej, domačini in sosede, v nedeljo, dne 31. julija, vsi v Zreče!

Savinjska in Šaleška dolina — vsa v Šoštanj! To bodi geslo za 31. julij, ko bo v Šoštanju velik orlovski nastop! Savinjčani lahko pridejo tudi še popoldne s vlakom samo k javni telovadbi, ki bo zelo zanimava, saj obsega 15 najlepših točk iz orlovskega telovadnega programa. Vstopnina: sedež na tribuni v senci 15 Din, drugi 10 Din, stojšča 5 D, otroci 2 Din. Po telovadbi koncert godbe in pevcev do večne luči, ko odhaja izletniški vlak. Pridite!

Na političnem shodu je govornik večkrat povdarjal: »Radič in njegova republika.« Ker pa nekdo ni razumel, kaj je to republika, je glasno vprašal: »Ali je republika Radičeva nova žena?«

vpoklica je bila zastoj. Še ves slaboten je moral odriniti v spomladu z drugimi rekruti. Teško se je ločil od doma, ker je čutil, da ga ne bo več videl. In res je težavna vojaška služba strla njegove moči. Smrt, ki mu je doma še prizanesla, je po štiri mesečni službi pri vojakihi prerezala nit njegovemu mlademu življenju!

Sv. Križ nad Dravogradom. Pri naši znani lepi romarski cerkvi se bodo letos dvajsetikrat obhajala porcijunkula, v torek, dne 2. avgusta. V ponedeljek zvečer, v torek ob 7. in ob 10. uri dopoldne bodo pridige in slovesna sv. opravila. K obilni udeležbi vabimo pobožne romarje od blizu in daleč!

Sv. Benedikt v Slov. gor. V naši romarski cerkvi Sv. Treh kraljev se vrši v nedeljo, dne 7. avgusta, vesela primicija č. g. Ivana Strnada. Pridiguje njegov brat, č. g. Friderik Strnad, kaplan pri Sv. Marku pri Ptuj. Zopet se bo naša veličastna cerkev ovenčala kot nevesta in privabila obilo ljudstva iz bližine in daljine. Primicija pa to tudi zasluzi. Vsi se je veselimo!

Svetina pri Celju. Vsem svetinskim romarjem se naznanja, da bo lepa nedelja dne 7. avgusta. Že v soboto po-

poldne bodo romarji imeli priliko opraviti svojo pobožnost. V nedeljo sta dve opravili: ob 6. in ob 10. uri dopoldne. Pridite se priporočiti svetinski Materi božji!

Najbolje in najvarneje naložite svoj denar pri
OKRAJNI POSOJILNICI V LJUTOMERU
r. z. z. n. z.
ki obrestuje hranilne vloge najbolje.
Tekoči računi.
Posojilo na poroštvo, zastavo in vknjižbe.
Uraduje za stranke vsak delavnik od 8. do 59 12. ure.

MALA OZNANILA.
V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda 75 par. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znakah. Upravištvu odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za odgovor.

Viničar z najmanj 5 delavnimi člani se sprejme za vinograd v Bresternici. Vpraša se pri stavbeniku U. Nassimbeni, Maribor, Vrtna ulica 12. 981

Kovaškega učenca se sprejme v učenje, kateri je zdrav, trden in iz poštene hiše, naj se javi. Ludovik Sander, kovaški mojster, Dobrna pri Celju. 982

Konrad Polič, čevljarski mojster, Sv. Jurij v Slov. gor., rabi več čevljarških pomočnikov in vajencev. 983

Viničar s 3 delavci išče stalno mesto v bližini Maribora, kjer bi si lahko redil svojo živino. Naslov v upravi lista. 989

Zanesljiv viničar s 4 delavskimi močmi se sprejme pod ugodnimi pogoji Kje, pove upravništvo. 994

Viničar s tremi delavskimi močmi se sprejme s 1. nov., lahko redi 2 kravi. Gradišnik Jakob, Zg. Sv. Kungota. 995

Takoj se sprejme zanesljiv in močan fant, poštenih staršev, ki je že vajen pri cerkvi in v cerkvi streči ter ima veselje do krojaške obrti. Bračko F., organist in krojač, Sv. Anton na P. 941

Viničar z več delavskimi močmi se sprejme. Nastop službe začetek novembra 1927. Vpraša se pri Vilhelm Elsbacher, Ptuj, pisarna Hutter. 980

Soliden, več zakonski par išče gostilno na račun ali v najem. Nastop po dogovoru. Ponudbe na upravo lista. 969

Iščem službo organista. Starjša moč. Zmožen voditi večje zbere. Ponudbe na upravo lista pod »Trezene«. 973

Delavka, katera zna dobro moliti in je sploh vajena mlekarških del, dobi službo. Istotako dober 971

Fellerjev Elza-Fluid in Elzamilia dobite po originalnih cenah v trgovini Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. Ne razmetujte denarja za drago poštino, ker v trgovini kupite ceneje! 978

Posestvo pri St. Ilju v Slov. goricih, arondirano, okroglo 22 oralov, tik železnice in državne ceste, dve stanovanjski hiši z vsemi potrebnimi gospodarskimi poslopji, z opeko krito, vse v dobrem stanju, 3 kleti itd., se proda z živim in mrtvim inventarjem. Cena po dogovoru na licu mesta. Poizve se v restavri. Muršec pri postaji St. Ilj. 993 3-1

Prodaj malo viničarijo; obsega vinograd, lep sadonosnik in njivo; hiša je zidana; sta dve kleti, preša in hlev. Malajner Franc, Rogoza 10, p. Hoče. 992

Doc. dr. IVAN MATKO
se je vrnil in ordinira zopet od 1. avgusta 1927 v Mariboru, Slovenska ulica št. 4

Vaš denar naložite najbolj varno in dobičkanosno v
POSOJILNICI V VOJNIKU
r. z. z. n. z.

ki Vam obrestuje proste vloge po 6% in vezane po dogovoru. Retni in invalidni davek plačuje posojilnica iz lastnega. 600

Konjar. Prednost pa imajo družine poljedelskih delavcev, katerih ud bi prevzel navedena dela. Lepo stanovanje, razsvetljava in kurjava, vrt in njiva kot deputat. Plača po dogovoru. Uprava posestva Haus ampacher, pošta Hoče pri Mariboru. 971

Vino močno, zavreto, pokvarjeno, kisló, cikasto, se popravi, kakor tudi sredstva proti vrenju imam v zalogi. Naslov pove uprava lista. 972

Sadjarji, pozor! Kupim vsako množino izbranega namiznega sadja ranih in poznih sort, po najvišji dnevni ceni. Cenene ponudbe prejema pismeno ali ustmeno: Ivan Gavez, trgovec s sadjem, pošta Sv. Marjeta p. Moškanjih. 970

Sadjevee 9 hl prodam. Naslov v upravi lista. 966

Gonilne jermene za žage, mline, mlatilnice itd. priporoča Iv. Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 787 1-10 979

Zastopnike in zastopnice za prodajo srečk na obroke išče Bančna poslovalnica Bezjak v Mariboru, Gosposka 25. 684

Kuhinjska posoda, železna, ponevska in pločevinasto posklena dospelá. Najnižje cene. V trgovini Franc Senčar, Mala Nedelja. Prepričajte se! 977

Dobro idoča gostilna ob državni cesti z lepim stanovanjem se odda v najem proti prevzetju inventarja. Več pove dr. Tomšič, Maribor, Aleksandrova cesta 19. 946

Posestno-prometna pisarna Josipa Stibilj, Studenci, daje informacije in sprejema naročila v svoji privatni pisarni: Maribor, Aleksandrova 49 (gostilna Milavec). 985

Dne 1. avgusta, to je v ponedeljek je sejem v Kostrivnici. 987

Kupim hišo z vrtom na solčni legi, mirni kraj, blizu Maribora. Dopisi: Betnavska cesta 21. Maribor. 986

Rodovitno majhno posestvo se da v najem. Oglasijo se naj taki, kateri imajo svojo živino in denar za plačilo. Ivo Jaušnik, Sp. Sv. Kungota, Murgraben. 996

Proda se posestvo 5 oralov, njive, vinograd, sadonosnik. Več se izve pri Ivanu Ribič, Košake pri Mariboru; da se tudi v najem. 998

Prodajm lepo posestvo; obsega rodovitne njive, travnik, gozd in sadonosnik; poslopja so zidana. Slugič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 997

Točna in solidna postrežba! Ustan. 1909

Kilne pase
trebušne obveze, proti visečemu trebuhu, potujočim ledvicam in znižanju želodca, gumijevé nogavice in obveze za krčne žile. Umetne noge in roke, korsete, berge, podloge za ploske noge, suspensorije in vse aparate proti telesnim poškokbam izdeluje staroznana tvrdka

Franc Podgoršek, bandažist, Maribor
Slovenska ulica 7. 154
Pismena naročila se točno izvršujejo ter pošiljajo po povzetju.

VABILO
na
REDNI OBČNI ZBOR
POSOJILNICE V KRIŽEVCIH
registrovana zadruga z reomeieno zavezo

ki se vrši v nedeljo, dne 7. avgusta 1927, ob treh popoldne v posojilničnih prostorih. Ako ob določeni uri ne bode zadostno število udov navzočih, se bode za pol ure pozneje sklepalo pri vsakem številu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1926.
4. Revizijsko poročilo.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

979 Načelstvo.

Globoko užaljenim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da nam je nepozabni oče, mož in zet, gospod

Jožef Fricelj
p. d. Krajinik, pos. v Dobladini, stanujoč v Kokarjih dne 19. julija 1927 v 84. letu starosti pri nalaganju pšenice v Dobladini z voza padel si tilnik zlomil in takoj umrl. Telo pokojnega smo dne 21. julija 1927 v velikem spremstvu duhovnikov in drugih ljudi na mirodvoru v M. Nazarjih pokopali. — Tri vs. maše so se ob enem brale za mir in pokoj njegove duše.

Pokojnik je bil celo svoje življenje skrben in varčen pa tudi darežljiv in miren gospodar z vsemi ljudmi, tako da si je pridobil imetja in srca vseh ki so ga poznali. Zahvalimo se vsem ki so ga spremlili k večnemu počitku, posebno pa g. župniku upravitelju ko so pokojnega pohvalili, da je bil veren mož, mirnega življenja i. t. d. z vsemi ljudmi.

Priporočamo ga vsem v molitev in blag spomin. »Bog plačaj.«

V Kokarjih, dne 20. julija 1927.
Lahka mu bodi zemljica!
990 Žalujoča ostala žena in rodbina.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Slavnost 25letnice obstanka tukajšnje mladeniške Marijine družbe je v nedeljo, dne 17. t. m. krasno uspela. Lepo je bilo videti, tako so družbeniki z svetinjami na prsih v velikem številu z družbeno zastavo korakali v procesiji k Sv. Trem kraljem, kjer so jih pozdravili trije slavoloki s pomenljivimi napismi in tudi družbeniki od Sv. Trojice, Sv. Antona, z Negove, in od Sv. Ane. Navdušeno jim je govorila srce prof. Živortnik o velikem pomenu Marijine družbe, med slovesno sv. mašo so skoraj vsi družbeniki pristopili k mizi Gospodovi. Službo božjo je poveličal naš moški zbor z lepim petjem. Po službi božji je vodil mladeniško zborovanje družbenik M. Geratič. Prvi govornik prof. dr. Sušnik, urednik »Našega doma«, je v krasnem govoru pokazal mladeničem, kako naj bodo po vzoru Slomškovem čednostni, veseli, ponižni, hvaležni. M. Geratič je razložil, kaj dela mladeniča blagega. Prof. Živortnik je prinesel pozdrave in čestitke k jubileju od osrednjega vodstva za Marijine družbe v naši škofiji in opomnil zbrane, naj skrbijo za zdravo telo, bistro glavo in žlahtno srce. Lepe misli so razodeli v svojih go-

Ako pridete v Maribor ne pozabite si ogledati
NOVO TRGOVINO

Pri Zvezdi

Karničnik & Kumperščak

GLAVNI TRG II
vse manufakturno blago, perilo, nogavice i. t. d. po izredno nizkih reklamnih cenah!

988

ZAHVALA

za obile dokaze iskrenega sočustvovanja ob bolezní in smrti našega nad vse ljubljeneга soproga, ateka, strica in svaka, gospoda

DOBNIK ŠTEFANA
podpredsednika deželne vlade, bivšega narodnega poslanca in posestnika

se vsem najprisrčneje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo zastopniku ptujskega poglavarja g. dr. Bratinu, št. Janški čistiti duhovščini, ministru n. r. g. Puclju, g. dr. Majerju, predsedniku okr. odbora gosp. Rajšpu, zastopniku HSS za marib. oblast, za krasne poslovilne in tolažilne besede ob odprtem grobu, šentjanskemu občinskemu odboru in prostovoljnemu gasilnemu društvu za korporativno udeležbo, ptujskemu in domačemu pevskemu društvu za ganljive žalostinke, vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja ter vsem onim, ki so prihiteli od blizu in daleč in spremlili v tako velikem številu dragega pokojnika na njegovi zadnji poti.

Zalujoči:
984 Ivanka Dobnik z otroci in ostali sorodn. ki.

Zahvala.

Vsemogočni Bog je odpoklical v nedeljo, 17. julija 1927 ob trideset letih na 6. jutruja na plačilo svojega služabnika, našega preljubega braja, gospoda

PAVLA HOLCMAN
kaplana pri Sv. Magdaleni v Mariboru.

Vsem, ki so blagemu pokojniku lajšali v dneh dolgotrajne težke bolezní njegovo trpljenje, kakor tudi vsem, ki so mu s poklonitvijo vencev in udeležbo pri pogrebu izkazali svojo zadnjo ljubezen, bodi plačnik delivec vseh dobrot. Posebej se pa čutimo dolžne, izreči iskreno zahvalo g. primariju docentu dr. Iv. Matko in g. sekundariju dr. Ludoviku Merčunu, zdravnikoma mariborske bolnice, ki sta se na vse načine trudila, neozdravljivo bolnemu zmanjšati njegovo trpljenje, čt. sestram usmiljenkam za vsa samaritanska dela usmiljenja, obitelji Lorbek iz Nove vasi in zlasti še gospej Mariji Jurše za njih neizmerno žrtve in napore, da bolniku olajšajo grozno muke. Gospodu dekanu A. Strgarju in tovarišem pri Sv. Magdaleni za vso skrb, ki so jo imeli s pokojnim. Prisrčno se nadalje zahvaljujemo mil. g. stolnemu proštu dr. M. Mateku za vodstvo pogreba in tople poslovilne besede ob odprtem grobu, stolnemu kapljiju in vsej prečastiti duhovščini pa za spremstvo na pokojnikovi zadnji poti. Najtoplejšo zahvalo pa izrekamo tudi magdalenskemu cerkvenemu pevskemu zboru, ki je občuteno zapel poslovilne žalostinke.

Laško—Maribor—Remšnik, dne 22. julija 1927.
1002 J J Vinko Holcman in ostali sorodniki.

Zahvala.

Vsemogočni Bog je odpoklical v soboto, 23. julija, ob 9. uri zvečer k večnemu plačilu našo ljubo, nepozabljeno mater, staro mamo, v starosti 80 let, gospo

GERA KRAJNC
posestnica v Velaušku

Vsem, kateri so blagi pokojnici lajšali v dneh njene bolezní njeno trpljenje, kakor tudi vsem, ki so se udeležili pogreba in ji izkazali svojo zadnjo ljubezen, bodi jim plačnik delivec vseh dobrot.

Posebno se pa čutimo dolžne, izreči iskreno zahvalo č. g. župniku, pevovodju in vsem pevkam, katere so ji zapele pred hišo žalosti in na pokopališču. Nad zvezdami se vidimo.

Laško-Sv. Andraž v Halozah, dne 26. julija 1927.
Krajnc Ivan Podgoršek Antonija, T. polovec Marija obratovodja, hčere.
Zalujoči ostali:

Širite Slov. Gospodarja!

vorih mladeniči Mat. Gundl (Sv. Trojica), Martin Benko (Sv. Anton), Jože Spindler (Sv. Ana) in Fr. Kaučič (Negova). Vmes smo skupaj zapeli več Marijinih pesmic. Marijanska akademija po večernicah je bila nežna, prisrčna proslava jubileja. Otvorila in zaključila jo je pesem Marijina. Po prologu M. Geratiča je lepo pojasnil prof. Živortnik veliki blagoslov Marijine družbe za mladeniče. Alojzij Breznik je deklamoval pesem »Marijin sin«. Navdušeno je bila sprejeta pismena častitka bivšega družbenega voditelja župnika P. Pauliča, župnika pri Sv. Jerneju pri Ločah. Nato sta bila jubilarita Al. Ferenc in Al. Škrobar odlikovana z zlato družbeno svetinjo. Dramatični prizor »Pod varstvom Brezmadežne« je v štirih slikah pokazal začetek prve Marijine družbe v Rimu leta 1563, delo prve mladeniške Marijine družbe v Ljubljani leta 1605, začetek tukajšnje Marijine družbe, in je končal s slovesno posvetitvijo družbenikov Brezmadežni. Bil je to krasen dan za naše mladeniče-družbenike! Naj ga nikdar ne pozabijo! Čč. gg. od Sv. Trojice, od Sv. Antona in od Sv. Ane pa srčno zahvalo za sodelovanje!

Sv. Ožbalt ob Dravi. Starodavna božja pot semkaj se bo letos zopet obnovila: v petek, dne 5. avgusta, in v nedeljo, dne 7. avgusta; obekrat se bo služilo več sv. maš, ob 10. uri slovesna s pridigo in procesijo. Prelaz čez mejo SHS pri Kapli in pri Sv. Duhu bo v dnevi 6. in 7. avgusta letos dovoljen; le saharina in užigalice smejo onostranski romarji le toliko seboj imeti, kolikor ga rabijo vsak za svojo osebo in potrebo!

Središče ob Dravi. Zvezni pokrajinski zlet Jugoslov. gasilske zveze v Središču ob Dravi. Dne 14. in 15. avgusta se vrši ob priliki 40letnice domačega gasilnega društva zlet JGZ v Središču ob Dravi. Trg Središče ob Dravi zavzema skrajni jugovzhodni kot mariborske oblasti, odnosno ptujskega sreza, in leži ob vzhodni ormoško-ljutomerskih gorah. Vzhodno od trga se razprostira medžimurska ravan z mestom Čakovcem, južno mejo pa tvori deroča Drava. Trg je znan izza predvojnega doba kot eden najboljših naravno zavednih krajev. Sedaj je v trgu: Društveni dom, Sokolski dom, dve posojilnici in hranilnici, dve žagi in ena najmodernejši oljarni v oblasti. Trg ima tudi električno razsvetljavo. Jugoslovanska gasilska zveza šteje danes 583 včlanjenih gasilnih društev, sigurno je torej, da bo udeležba zavednega gasilstva in gostov prav častna. Na tem zletu nas počastijo z zelo številnim obiskom tudi sosednja hrvatska in medžimurska vatrogasna društva. Spored: dne 13. avgusta: bakljada. Dne 14. avgusta: predpoldne: sprejem, sv. maša, povorka in mimohod. Popoldne: vzorna suha vaja, zatem tombola, koncert, srečolov in ples. Dne 15. avgusta (Veliki Šmaren): Izleti v bližnjo okolico in odhod gostov. — Ne pozabite dati žigosati gasilci in gostje na odhodni postaji vozni listkov z mokrim postajnim žigom. Legitimacije za polovično vožnjo, potrjene od zletnega odbora, se bodo izdajale na veseljem prostoru.

Šmartno ob Paki. Naše prosvetno društvo se pridno giblje. Lansko leto je docela preuredilo knjižnico, ki je bila v skrajno slabem stanju, in nabavila veliko število lepih knjig. Obisk knjižnice je tudi letos prav zadovoljiv. Še sedaj v poletju, ko imajo člani polne roke poljskega dela, prihajajo mnogi pridno v knjižnico in si nabirajo dragoceno znanja in koristno uporabljajo nedeljski počitek. Mnogi že čutijo tudi potrebo, da segajo po nabožnih in poučnih knjigah, dasiravno bi bilo želeli, da bi to potrebo čutili še bolj, zlasti ker ima društvo res zelo poučne in koristne knjige na razpolago. V letošnjem poslovnem letu si je društvo omislilo svoj lasten skioptični aparat in naprosilo krajevni šolski svet, da sme za svoje sestanke uporabljati šolsko sobo, kar je isti blagohotno dovolil. Skioptikon je društvo kupilo večinoma z darovi članov in dobrotnikov. Lep dar 250 Din je naklonila naša posojilnica, g. M. Mikuš 100 Din, g. F. Irman 100 Din in g. I. Drev 100 Din, tem in tudi drugim darovalcem bodi na tem mestu izrečena prisrčna zahvala. Do sedaj je društvo priredilo dvoje

predavanj in sicer versko-nabožno »Pasijonske igre v Ober amergau-u« in zgodovinsko-poučno »Francoska revolucija«. Pri obeh predavanjih je bil obisk nad vse pričakovana le in je prišlo tudi veliko število gostov. Šolska mladina je imela za sebe dvoje predavanj, kjer ji je nadučitelj g. Rozman lepo in nazorno pokazal lepoto naše države »Srbija in Macedonija« in je popeljal v daljno Indijo, kjer ji je pokazal zgodovinske zanimivosti in tamošnje verske običaje. Predpreteklo nedeljo je društvo priredilo samo za člane smešnico »Ribničan Urban«, da se se zbrali in dali slikati kot spomin na 30letnico obstoja, katero bo društvo obhajalo dne 7. avgusta t. l. — Tudi na proslavo 30letnice se društvo skrbno pripravljalo. Dolgo smo že pogrešali pri društvu, kakor tudi v kraju primerne odra, da bi se zamogla naša mladina tudi na njem udeleževati. Naš pevski zbor je sicer imel majhen oder, ki pa je bil že v zelo slabem stanju in za večje igre sploh neuporabljiv. Sedaj ga je letošnji odbor blagohotno odstopil prosvetnemu društvu, da uporabi, kar se da uporabiti, za kar mu tukaj izrekamo zahvalo. Društvo je dalo sedaj vse temeljito popraviti, narediti novo ogrodje, napraviti še nove kulise in cel oder preslikati. Ker še nimamo lastnega društvenega doma, imamo sedaj vsaj precej velik in lep drštveni oder, da bomo mogli nastopiti tudi s kakšno večjo igro. Pozabiti pa ne smemo tudi dobrotnikov, ki so k temu pripomogli. Skoro ves les je daroval naš 30letni član in dolgoletni podpredsednik g. Franc Irman, temeljne trame je podaril g. Radoslovnik, mizarska dela pa je izvršil skoro zastoj g. Alojzij Ožir. Največji dobrotnik pa je gotovo pri odru g. Plešnik, slikar iz Gorenj, ki je preslikal cel oder popolnoma zastoj. Vsem tem in drugim, ki so se trudili pri odru, najprisrčnejša zahvala. Tudi druge priprave za 30letnico so v teku, sicer Vas pa v kratkem seznanimo z zanimivim sporedom in povabimo na prireditve!

Ponikva ob juž. žel. Tukajšnje prosvetno društvo si je nabavilo veliki nov oder, na katerem se je v nedeljo, dne 10. t. m., pod Žličarjevimi kozolcem predstavljal igra »Izgubljeni raj«. Udeležba je bila povoljna, zato je tudi gmotni uspeh dober. Vsi igralci so svoje vloge krasno rešili, a največ smeha so nam dali mali palčki. Da imamo nov oder, katerega kulise je mojstrsko naslikal g. Koler, je v prvi vrsti zasluga našega neumorno delavnega č. g. kaplana F. Časla. Bog Vas živi, le tako naprej! — V nedeljo, dne 17. t. m., se je vršil v stari šoli občni zbor tukajšnje kmetijske podružnice. Za delegata k Kmetijski družbi v Ljubljani je izvoljen g. Franc Žličar, posestnik in župan v Ponikvi. Predavatelj g. Kačol iz Ljubljane nam je v enournem govoru razložil mnogo dobrega za povzdigo našega kmetijstva. Kakor je bilo razvidno iz poročila načelstva, našo kmetijsko podružnico izborno vodi že čez sedem let naš občešpovstovani vlč. g. župnik Anton Kociper kot načelnik iste. Ker se dosedaj ni nikdo drugi brigal za kmetijsko podružnico, je ista popolnoma v rokah SLS. Zadnji čas pa so se zbudili tudi nekateri bivši samostojni, sedanji radičevci, ter so si hoteli izvoliti svojega delegata, obenem pa tudi popolnoma svoj odbor. Pod vplivom g. Komarja so celo noč letali od člana do člana že z napisanimi glasovnicami. Na občni zbor so prišli pa tako zmešani, da so nekateri volili po dva delegata, drugi celo po šest. Samo Tonček je volil jednega, namreč sebe. Ko je občni zbor minil, je pa Unišek rekel: »Zgubili smo.« — Nedolžni beli plakati, katere je sfabriciral Pintarjev Pepo, so nam v nedeljo zjutraj naznanjali, da bode popoldne na naši Ponikvi zopet nekaj novega. Sokoli iz St. Jurija nas pridejo obiskat, pridite pogledat, kaj znajo naši sosedi. No, ni bilo kaj posebnega, in novega še pa manj. Naši naprednjaki so bili tako pijani navdušenja, da so celo noč po vasi kričali »Sraka ima dolgi rep, pa kratko perje.« Svojo veselico so pozno v noč zaključili pri Gobcu. — Ker je pri nas kandidat domačin naš vrli g. Jakob Vrečko, je zanimanje za državnozbornske volitve zelo veliko. Pravijo, da dobi razen dveh vse druge kroglice. Živijo!

Ponikva. V tukajšnji župnijski cerkvi bo letos porojunkolska pobožnost v nedeljo, dne 7. avgusta. Nastopi tudi Apostolstvo mož in fantov pri skupnem sv. obhajilu. Povabljeni so domačini in sosedi. — Za romanje na Brezje vlada pri nas veliko zanimanje, saj ima namen pospešiti proglasitev našega slavnega rojaka škofa Slomška blaženim!

Rečica ob Savinji. Nekaj nezadovoljnih je pri nas sestavilo proti SLS naperjeno listo za občinske volitve. Na to listo so seveda pristali vsi sicer maloštevilni liberalci, a pomagati sta morala graščinski kovač in kolar, sicer bi ne dobili dovolj podpisov. Graščinski uslužbeni podpirajo gotovo liberalce radi tega, ker isti tako blatijo škofa in vso duhovščino in ker žele, da bi prišla občina, v kateri se res vzorno gospodari, v roke ljudem, ki ne smejo imeti lastnega premoženja, ali so svoje premoženje zapravili.

Mozirje. Naša trška občina namerava kupiti Pevčevu hišo, čemur nasprotuje mnogo davkoplačevalcev, ker nima občina denarja in bi nakup hiše samo obremenil naše davkoplačevalce. Naši velemodni Žerjavovci so celo zadevo tako dobro upeljali, da jih je morala višja oblast opozoriti na zakonske predpise. Ljudje modrujejo in pravijo: Slab začetek — slab konec. Bolj umestno bi bilo, da bi naši magnati ali posojilnica sami kupili hišo, a ne isto kupovali na račun občine, ki se bo morala zelo, zelo zadolžiti, a dohodki hiše ne bodo zadostovali za obresti, za odplačilo dolga pa bodo morali skrbeti davkoplačevalci.

Pojasnilo o pravem in nepravem »Florianu«-u.

Na mnoga vprašanja glede »pravega in nepravega Floriana« smo vprašani, v interesu kupovalcev in resnice sledeče objaviti:

Od leta ustanovitve 1903 sem, je znan po Sloveniji kot domače zdravilo za želodčne in druge slabosti rastlinski liker »Florian«, izdelan po originalnem receptu iznajditelja Edmunda Kavčiča od Rastlinske destilacije »FLORIAN« v Ljubljani, prej Prešernova ulica, sedaj Gosposvska cesta.

Sloves tega želodčnega krepčila je porabila pred nekim časom novoustanovljena tvrdka J. Jeras in drug, Moste pri Ljubljani, na način, da je začela prodajati pod imenom naše izdelovalnice »FLORIAN« in pod našo dobroznano etiketo popolnoma drug liker, opiraje se na to, da je prej prigrasila brez vednosti lastnika Rastlinske destilacije »Florian« pri registru varstvenih znamk v Beogradu originalno etiketo destilacije »FLORIAN« kot svojo lastno etiketo.

Razen tega zlorablja imenovana tvrdka naš stari reklamni znak za svojo reklamo, imenuje se v svojih reklamah celo »edino« ali pa »edino pravo« izdelovalnico »Floriana« in označuje celo na lepakih druge izdelke z imenom »Florian« kot falsifikate!

Ugotavljamo, da je tvrdki E. Jeras in drug sestava rastlinskega likerja »Floriana« popolnoma neznan in da izdelek te tvrdke nima z našim pravim, originalnim izdelkom »Florian« nikake sorodnosti ne po sestavi, ne po okusu, ne po učinku.

V obrambo naših lastninskih pravic do imena »Florian«, do naših etiket in znamk teče v Beogradu tožba, katere izid v kratkem pričakujemo.

Opozorjamo cenjene kupovalce, da, dokler traja zloraba našega imena »Florian« za nepravilni izdelek, zajamči pristnost pravega »Floriana« samo dobro vidni napis »Originalni Kavčičev Florian«, ali pa dobro vidni napis:

Za pristnost jamči

Edmund Kavčič

na originalno zamašenih steklenicah.

974

Rastlinska destilacija »FLORIAN« (izdelovalec Edmund Kavčič) družba z. o. z., v Ljubljani, Gosposvska cesta.

Pašnik za mlada plemenska goveda v okraju slovenjgraškem.

Zgodov. črtica o njega postanku in važnost planšarstva.

celo štajerskega namestnika grofa Clary-ja ob slavnosti otvoritvi žrebetišča na Cvenu pod našimi trobojnicami, ki so vihrale na slavolikih in mlajih. Toda vkljub vsemu prizadevanju ni bilo mogoče doseči, da se razobesijo poleg državnih in deželnih zastav tudi naše slovenske.

Slavnost, ki se je pričela s sv. mašo na prostem in z blagoslovitvijo pašnika, je motilo izpočetka žal precej deževno in vetrovno vreme, ki pa se je pozneje zjasnilo in pomirilo. Počastili so s svojo udeležbo to izredno prireditve: deželni glavar in predsednik štajerske Kmet. družbe Edmund grof Attems, obenem kot zastopnik službeno držanega namestnika grofa Clary-ja; deželni veterinarski referent vladni svetnik Edvard Januschke, hkrati kot zastopnik štajerske podružnice društva živinozdravnikov; nadalje državni poslanec in deželni odbornik pokojni dr. Karel Verstovšek; tedanji strokovni učitelj na kmet. šoli v St. Juriju ob juž. žel., sedanji referent za kmetijstvo pri velikemu županu mariborske oblasti inž. Zidanšek s skupino učencev; inž. Pelko in okrajni komisar Sima-Gall; zastopniki sosednjih okrajnih odborov; okrajni glavar slovenjgraški dr. Poiger; polnoštevilni okrajni zastop slovenjgraški; vsi občinski odbori; celokupen odbor ondojne kmetijske podružnice in končno velika množica domačega prebivalstva.

Po obhodu pašnika, novega hleva in drugih naprav, ki so si jih bili ogledali povabljeni gostje s posebnim zanimanjem in po običajnih nagovorih ter častitkah, se je razvila prav živahna in neprisljuna zabava v prostorni planinski hiši ob prepevanju narodnih pesmic, in zadovoljnega obraza so se vračali zastopniki omenjenih korporacij v družbi mnogoštevilnih udeležencev popoldne zopet peš do železniške postaje Dovže, odkoder jih je odpeljal vlak proti domovom.

S pokojnim Güntherjem sva obiskala pozneje še nekolikokrat in sicer redno ob petkih, našo planino, kjer so se nama pridružili nekateri lastniki mladih goved, ki se nikakor niso mogli dovolj načuditi lepemu razvoju svojih živali, katerega je seveda povzročila bujna paša in dobro oskrbovanje. Na potu proti domu pa sva se redno zglasila

pri pokojnem župniku šmiklavžkem, g. Vračumu, ki nama je postregel z izbornim kislim zeljem s fižolom, kosom domačega kruha in čašo namiznega vina, nakar sva odkorakala proti podgorskemu polju v živahnem pogovoru o tem ali onem gospodarskem vprašanju, in dospela v Slovenjgradec ob poznem popoldnevu.

Po ureditvi pašnika je nakazalo kmetijsko ministrstvo leta 1914 na predlog ministrske komisije za agrarne operacije okrajnemu zastopu še državni prispevek 6500 kron. Vsega skupaj je žrtvovala državna uprava za ta pašnik lepo svoto 22.000 kron.

Omenim naj še, da je bila šola v Šmartnem pri Slovenjgradu prva, ki je priredila leta 1914 na moje povabilo svoj majniški izlet na Graško goro, kjer si je šolska mladina pod vodstvom tedanjega nadučitelja g. Šalamuna in učiteljice g. Uranjek ogledala naš planinski pašnik in preživela tam v svežem gorskem zraku prav prijeten dan, ki nam je ostal vsem v najlepšem spominu.

Mesec dni po izbruhu krute in dolgotrajne svetovne vojne me je odpeljala usoda nenadoma v nadaljno nadomestovalno službovanje k okrajnemu glavarstvu ptujskemu, kamor mi je poslal 14 dni nato g. Günther zanimivo razglednico, ki predočuje pasčo se goveda na Graški gori; priredil je namreč tja zopet izlet s svojimi znanci, med katerimi je bil tedaj tudi pokojni živinorejski nadzornik Jelovšek.

Po skoraj štirimesečnem službovanju sem bil vpoklican k namestnji v Gradcu, kjer sem preživel večino težavnih vojni časov. Od leta 1914 dalje pa nisem videl pri ljubljene mi planine celih deset let nobenkrate več!

Ker bi utegnili zanimati marsikogar, kako je bil urejen pašnik za mlada plemenska goveda na Graški gori in kakšen uspeh se je dosegel že v prvi in sicer poizkusni pašni dobi od 15. majnika do 15. oktobra l. 1913, naj navedem poročilo, katero je poslal okrajni zastop slovenjgraški topogledno ministrstvu za kmetijstvo in osrednjemu odboru štajerske Kmetijske družbe.

(Konec prih.)

Piše živinozdravnik Pirnat v Mariboru.

(Dalje.)

Udaril je obema lastnikoma v roke za dobo šestih mesecev, potem ko sva se bila prepričala o primernosti dotičnega sveta za preureditev v pašnik. Takoj nato je razkazal uspeh svojega prizadevanja dvornemu svetniku g. Pantzu, prejel izredno naglo od njega še potrebna nadaljna navodila, vložil v imenu okrajnega zastopa prošnjo za državni prispevek in res kmalu dosegel polovico nakupne cene, t. j. 15.500 kron.

Najinega veselja nad to pridobitvijo pač ne zamorem popisati. Čutila sva se oba brezmejno srečna v prijetnem upanju, da nama bo kmalu mogoče gledati sadove dolgotrajnega prizadevanja.

Ze leta 1912 je poverilo ministrstvo za kmetijstvo z delom glede ureditve pašnika pokojnega agrarnega svetnika inž. Josipa Pelko in okrajnega komisarja Sima-Galla, ki sta je pričela in dovršila sporazumno z g. Güntherjem. Mnogo, da prav mnogo dni je prebil slednji na Graški gori v družbi imenovanih dveh gospodov in sicer ravno ob času, ko ga je doma večkrat občutno pogrešalo lastno gospodarstvo. Seveda sem se srčno rad pridružil imenovani trojici na pot v »našo planino«, kolikorkrat mi je bilo tedaj le mogoče.

Za slavnostno otvoritev pašnika je bil določen dan 17. majnika 1914, ki naj bi bil nekak praznik za ondotno prebivalstvo. V ta namen so se razposlala posebna tiskana valjila vsem merodajnim činiteljem, zanimancem in korporacijam, domače občinstvo pa je obvestil okrajni zastop s primernim razglasom in potom časopisov.

Načrt za to slavnost je bil izdelan do pičice natančno. Šlo je n. pr. tudi za to, kakšne zastave naj se ob tej priliki razobesijo na Graški gori. Prav živo se še spominjam onega trenutka, ko sem s številko 8 mesečnika »Konjerejec« in »Pferdezüchter« iz leta 1913 v roki dokazoval v posve-tovalnici okrajnega zastopa posameznim našim zagriženim narodnim nasprotnikom, da pač nikakor ni umestno, razobešati na domači zemlji tuje zastave. Saj so tudi zavedni konjerejci v Murskega polja dne 13. julija 1913 sprejeli

Vsi ljudje
veliki in majhni
govore o prodaji pri tvrdki
FRANC KOLERIČ,
Apače
radi prezidave, ker dobo tam-
kaj po zelo nizkih cenah naj-
boljše blago. 728

Naložite denar le pri

Ljudski posojilnici
v Celju

registrirani zadrugi z neomejeno zavezo
Cankarjeva ulica šte. 4
poleg davkarije (poprej pri „Be-
lem volu“), kjer je najbolj varno
naložen in najugodnejše obrestuje

Rentni in invalidni davek
plačuje posojilnica sama

Posojila po najnižji obrestni meri

58

Krekova posojilnica v Mariboru

reg. zadr. z neomej. zav.
Meljska cesta 10

sprejema vloge po najugodnejših obrestih, vezane vloge
obrestuje po dogovoru, posojila daje proti sigurnemu
dvakratnemu oseb. poroštvu in na vknjižbo. Somišlje-
niki, nalagajmo svoje prihranke le v svojih hranilnicah,
ki nam nudijo najboljše varnost. 779

ZAHVALA.

Za mnogostransko izkazano nam sočutje
povodom smrti naše nepozabne matere, stare
matere in tašče, gospe

MARIJE ZORKO

za poklonjeno prelepo cvetje in vence kakor
tudi za mnogoštevilno spremstvo na njeni po-
slednji poti se vsem prav iskreno zahvalujemo.
Posebej nas veže dolžnost zahvaliti se na-
šemu prečastit. gosp. župniku Ivanu Alt za nam
izkazano požrtvovalnost ter tuk. pevskega zboru.

Sv. Andraž v Slov. gor., dne 17. julija 1927.

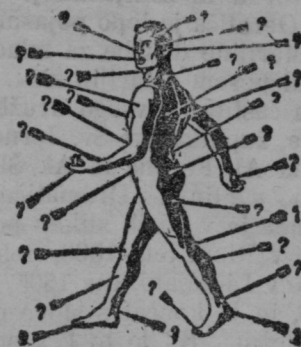
Zalujoči ostali.

967

Krapinske Toplice

pri Zagrebu, Hrvatska, 42° C termalna voda in blato, zdravi reume,
išias, ženske bolezni itd. V pred- in posezoni znatni popust od
redne sezonske cene, poleg tega še poseben dogovor za 20 dnevno
bivanje za paušalno ceno, dočim za časa glavne sezone od 16. ju-
nija do 1. septembra stanovanje z vsemi pristojbinami in celo
oskrbo za dnevno 75 do 100 Din. Sezona april—november.
Podrobna obvestila in prospekte daje kopališka uprava. 528

Samo kratek čas

poizkušajte uporabljati za negovanje celega telesa pravi Fel-
lerjev blagodišeči »Elsafluid« in zvedeli boste kaj je do
sedaj manjkalo v Vaši hiši. — Za glavo, za pleča, za roke,
za noge, za oči, za zobe, za vrat, za mišice, za živce, za vse
dele človeškega telesa se je izkazalo koristno dnevno umi-
vanje, drgnjenje, grgranje s pravim Fellerjevim Elsafluidom
že od časa naših dedov in upravičuje njegov glas kot zaup-
ljivega ublažitelja bolečin in kosmetikuma. Za zunaj in zno-
traj močnejši in izdatnejši kot francosko žganje.

Zahtevajte za poizkus v lekarnah in odgovarjajočih prodajalnih izročno Fellerjev
pravi Elsafluid, v poizkusnih stekleničah po 6.— Din. v dvojnatih stekleničah po
9.— Din ali specialnih stekleničah po 26.— Din. — Po pošti pride tem cenejšje, čim
več se naroči naenkrat. Z zavojnico in poštnino vred stane:

9 poizkusnih ali 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici	61.— Din
27 " " " " " "	138.— " "
54 " " " " " "	260.— " "

Naročila nasloviti različno takole:

Eugen V. Feller, lekarnar v Stubici Donji, Elsatrg št. 341
1549 **Hrvatska.** Fl. I.

Kmetovalci! Hišni posestniki!

KUPITE:
po ceni prvovrstno opeko

za zidanje vaših stanovanj-
skih hiš, gospodarskega po-
sloja, kozolcev i t. d. i. t. d.

Zidno opeko, zarezano opeko, bi-
brovce, žlebnjake v razni izdelavi,
dromažne cevi za travnike in hmeljsko polje, v vsaki zahte-
vani množini, postavljeno na železniško postajo ali na dom
razpošilja

CELJSKA OPEKARNA
E. UNGER-ULLMANN, CELJE

976

Gumi nogavice za krčne žile
in kilne pasove

tudi za najhujše kile, trebušne obveze proti različnim bo-
leznim, umetne roke in noge, različne aparate proti teles-
nim poškodbam, suspenzorije, podlage za ploske noge itd.
izdeluje od navadne do najfinejše vrste strogo solidno in
trpežno, po najnižjih cenah

IVAN FRIC, bandažist in rokavičar,
Celje, Slomškov trg 4 (za farno cerkvijo).

975

DENAR NALOŽITE

najboljše in najvarnejše

pri
Spodnještajerski ljudski posojilnici
v Mariboru

Stolna ulica 6 r. z. z. o. z. Stolna ulica 6

Obrestuje hranilne vloge
brez odpovedi
na trimesečno odpoved

po 6%
po 8%

M. ROPAS, CELJE

ZALOGA KLAVIRJEV SVETOVNIH TVRDK.
Uglašanje in vsa popravila strokovno.
ZNIŽANE CENE!

725

Naznanilo!

Cenj. odjemalcem vljudno naznanjam, da je
dospela večja množina lepega volnenega sukna, za
ženske in moške obleke.

V zalogi vse v manufakturo spadajoče potreb-
ščine ter velika zaloga gotovih moških in deških
oblek, gumi plaščev, športnih jopičev in usnatih
sukenj.

Za obilen obisk se priporoča

IVAN MASTNAK
Celje, Kralja Petra c. 15.

785

Nagrobni spomeniki iz mar-
mora in črni, se dobijo pri Ja-
kobu Golobič v Ljutomeru. Zni-
žane cene. 964

Nogavice in druge pletenine iz-
deluje po najnižjih cenah ter
daje pouk v pletenju Strojno
pletarstvo N. Groeger, Ormož
ob Dravi. 801

Plijuča! Zdravniški zavod (An-
stalt) dr. Pečnik-a za pljučne
bolezni, na gori Jánina, Sečovo,
pošta Rogaska Slatina, Štajer-
sko. Prospekt 3 Din. Pridite na
pregled! 893

Pozor pri mladih prašičkih!!!

Ako hočete imeti Vaše pra-
šičke zdrave in da se bodo
redili, uporabljajte

„MASTELIN“

Dobite ga pri vsakem trgovcu
na deželi. 795

Kovčeki in potne torbice vseh
vrst in velikosti najceneje pri
Ivanu Kravos, Maribor, Alek-
sandrova cesta 13. 788 1—10

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor.

V lastni novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarnem zavodu, ki obstoji že 64 let

Celjska mestna hranilnica
v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Za hranilne vloge jamči **še mesto Celje** z vsem premoženjem
in vso davčno močjo

Prihrankom rojakov v
Ameriki, denarju nedo-
letnih, ki ga vlagajo so-
dišča, ter naložbam cer-
kvenega in obč. denarja,
posveča posebno pažnjo.

Hranilnica daje posojila
na zemljišča, po najnižji
obrestni meri. Vse proš-
nje rešuje brezplačno.

786